

СБОРНИКЪ
ОТДѢЛЕНІЯ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Томъ LXXVII, № 3.

БѢЛОРУССКІЯ
НАРОДНЫЯ ПѢСНИ.

ЗАПИСАНЫ

А. Розенфельдомъ.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
1904.

ОБОБЩЕНІЕ
ОТДѢЛЕНІЮ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ
ТОМЪ XXXVII. М. 2.

ВЪЗЛОЖЕНА

НАРОДНЫМЪ ПИСАНІЕМЪ

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.
Июль 1904 г. За Непремѣннаго Секретаря, Академикъ *А. Карпинскій*.

А. Розенфельдомъ

С. ПЕТЕРБУРГЪ
ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ
1904.

БѢЛОРУССКІЯ ПѢСНИ.

дер. Миговка, Радшковской вол., Вилейскаго уѣзда, Виленской губерніи.

1.

Ды паѣхаў каралевичъ
 На ваявѣння, ✓
Ды пакинуў Гану́сицу
 На гаравѣння. ✓
Яго жана Ганусица
 Сына радзіла,
Парадзіўши свайго сына
 У пялюшку звилá.
Спавіўши ў пялюшачки
 У Дунай пусцила
— Плыви, плыви, мой сыночыкъ,
 Ды якъ плóтушка,
Ци ня буду я мóлода
 Йще дзѣўшка... —
Тамъ хадзили рыбалоўнички,
 Рыбгу лавили,
Ни злавили щуки-рыбы,
 Злавили дзиця.
Во й панэсли дзицятушка
 На крулеўскій дворъ,

Ударыли — зазвалили
 У жалосный звонъ.
 — Все дэввачки-панэначки,
 Сабрайцися,
 Вы къ гэтаму дзицятушку
 Признавайцися —
 Уси дэввачки-панэначки
 Напяродъ идучъ,
 Яны на сваихъ галовачкахъ
 Вяночки нясуць.
 Охъ, и тая Ганусица
 На задъ идзэць,
 Ина на сваей галоваццъ
 Вяночка ни нясець.
 — Зачъмъ, зачъмъ, Ганусица,
 Лянива была,
 И ты на сваю галовачку
 Вяночка ни звилá?
 — Я ўчора су-вячора
 Больна лижала,
 Я на сваю галовачку
 Винка ни звивала.
 Охъ, узяли Ганусицу
 Падъ бѣлы бѣки,
 Укинули Ганусицу
 У Дунай глыбокій.
 Ище тая Ганусица
 Йще ни ўтанула,
 Ина сваю ўсю рѣскошь
 Успамянула
 — Во, маишь жа, мой татачка,
 Ище дачѣкъ пяць,
 Ни пуцай жа на кирмашахъ,
 Нихай дѣма спяць.

Во й маішь жа, мой татачка,
 Ище мѣньшихъ дзѣвѣ,
 Ни давай жа такой воли,
 Во якъ даў и мнѣ.

2.

Спў галубчикъ на садочку палятая,
 Бѣль малойчикъ красной дзѣушки шукая
 — Вѣдзи, выдзи, красна дзѣушка, на вўлку,
 Вынесь, вынесь, красна дзѣушка, вядзѣрка. —
 — На што табѣ, бѣль малойчикъ, вядзѣрачка?
 Стайць вада ў кўбачку, — вазьми, мыйся,
 Висиць шарыначка на комину, — вазьми, ўтрыся,
 Стайць сахаръ на паўмисѣ, — нажарыся,
 Стайць лѣжа засланая, — ляжь, праспыся,
 Ёсь у мяне садъ вишневый, — прахадзися,
 На чырвону вѣпшынку наглядзися. —
 — Кидай, мила, дрѣбны дзѣци ў крапиву,
 Во паўдзимъ мы съ табою на Украйну. —
 — Бадай, тая Украйна ни даждала,
 Кабъ я свае дрѣбныя дзѣтки пакидала.
 Ыла рыбу, Ыла рыбу и съ шафраномъ (sic),
 Лѣпій быць за казакѣмъ, якъ за панамъ.

3.

Ды пашоў сынъ Данила
 Ды на Русь на вайну,
 Ды пакінуў сынъ Данила
 Капяринку сваю.
 Яго матка старѣнькая
 Усю ночь ни спала,

Сѣла, листы написала
Ды къ Данилу паслала.
— Ды вярнись, сынъ Данила,
Ды зъ Русі сы вайны,
Твая жонка Кацярына
Усю ночь ни спала,
Скрыпки-дудки наймала,
Съ казакáми гуляла,
Твае кони стаённыя
Пазабдживала,
Твае мяды салодкія
Павыточивала,
Твае грóши-чирвоньчики
Порашпóривала,
Твае шубы дарагія,
Пазаношивала.

Ды вярнуўся сынъ Данила
Ды зъ Русі сы вайны,
Яго жана Кацярынка
Ды на ганку стаиць.
Ина яму маладому
Бѣлу ручку дае;
Ёнъ и ручки ни бярэ,
Ёнъ паклонуў ни дае;
Ды и ўзяў сынъ Данила
Найвастрэйшую мечь,
Зняў жанѣ Кацярыни
Ды й галовачку съ плечь.
Ды пашоў сынъ Данила
Ды ў хатку сваю.
— Цяперъ табѣ, матуличка,
Тры грахи на душú:
Першій грэхъ, матуличка, —
Кацярынки нима,

Другій грэхъ, матуличка,
Што мой сынъ — сирата,
А трэцій грэхъ, матуличка,
Што я й самъ удавецъ.

4.

Чаму ни прыбыў, чаму ни прышоў
На маё заручиньки?
Ци кони ня мѣў, ци ѣхаць ни хацѣў,
Ци мамка ни пусцила?
— Я й коніки мѣў, и ѣхаць хацѣў,
И мамочка выпраўляла,
Меньшая сестра, лѣтъ ни дарасла, У
Ина мяне ни пусцила.
— Ня ѣдзь, браццятка, ня ѣдзь родненькій,
Ды да тэй нягодницы,
Зьѣдзись коніки вараненькія
Па полю гарцуючы,
Стопчись бѣцкі казловінькія,
Сь паненкай танцуючы,
Зносиць шапачку бабрѣвінькую,
Галоўку скланяючы,
Змочись хустачку шаўкрѣвінькую,
Слѣзачкі ўціраючы.
Выбярэмъ табѣ ў сваімъ сялѣ У
Добрую работницу.

5.

Ишоў Ваничка лужбѣчкамъ,
А я крутымъ биражкѣмъ,
Махнуў Ваничка платѣчкамъ,
А я праваю рукой.

— Пастой, дзѣўка-красавіца,
 Пагаворымъ мы съ табой,
 Цѣпла лѣвчичка праходзіць,
 Злая ўрэмя настаець —
 Усё й халодная зима;
 У полі травушка завяла
 И цвяточкі ні цвігунь,
 Быстры рэчынкі пасталі,
 Ручаечкі ні цякуць,
 Дробны пшчы ўсі замёрлі,
 Салавейкі ні пяюць.

6.

Полна вамъ, браццы,
 Пици и гуляць,
 Часъ-пара, браццы,
 Вамъ дамой ступаць,
 Бо ў вашымъ дамў,
 Во й нѣтъ никаго,
 Толькі адна жана.
 Во й сядиць инá
 Ды ў канці сталá,
 Держиць у рукахъ
 Румачку вина,
 Сама ни знаець,
 Куды яго дзѣць, —
 Ци самой выиць,
 Ци надъ столъ выиць.
 Самой выиўши, —
 Галоўка балиць,
 Падъ столъ выиўши, —
 Мужъ будзиць браниць.

Во ѣ пайду сама
 У стайню сваю,
 Выбярु каня —
 Што найлѣпшага,
 Найбыстрѣйшага,
 Найсивѣйшага,
 Найсивѣйшага, найбыстрѣйшага.
 Во ѣ атдамъ каню
 Румачку вина,
 Во ѣ пушу каня
 У роўная поля.
 Нихай сивый конь
 Прагарцўицца,
 Нихай мой милый
 Прамуштруїцца.
 Ды ўжо сивый конь
 Прагарцаваўся,
 Ды ўжо мой милый
 Прамуштраваўся.

7.

Я никóму ни скажу,
 Куды я гуляць пайду.
 Пайду гуляць у вишневы садъ;
 Тамъ канюшня новая,
 Тамъ канюшня новая,
 Кучары удалыя;
 Адзинь кучирь маладый
 — Идзи, кони паглядзи,
 Идзи, кони паглядзи,
 Ци ўсё кони пьюць-ядуць —

Ды ўсѣ кони пьюць-ядуць,
 Адзинь конь ня пье, ня їсць,
 Самъ на сябе вяцўя,
 Ни на сябе, — на пана
 — Сядай, пане, на мяне,
 Паўдзимъ ваяваць,
 Цябе, пане, тамъ забьюць,
 Мяне ў конницу вазьмуць,
 Дадуць сѣна и аўса, —
 Вотъ я, коникъ, буду жиць,
 А ты, пане, будзись гниць.

8.

Божа жъ мой, Божа! што я за сонъ снiў:
 Съ правой руки саколь вылицў,
 Съ падъ лѣвай — сакалянѣтка.
 Устань, мая мамачка,
 Мой сонъ разгадай.
 Мамачка ўстала, — сонъ разгадала.
 Жана сына радзила и сама ня жiва.
 Ъхаў я, ѣхаў, — мой конь ни бяжиць,
 Падъѣхаў падъ лѣсь, — мой лѣсь ни шумиць.
 Узъѣхаў на дворъ, — мой коникъ зарзiў,
 Усю праўду сказаў.
 Прышоў я ў хату, — служаначка стаиць,
 Сыночка здяржиць,
 И столь засланный, и жана прыбрана.
 — Во й служки мае найварнѣйшiя,
 Запрагайця кони, што найлѣпшiя,
 Вывозьця жану маю милую.

9.

У поли, у поли сасѣнка стаяла, ✓
Падъ тэй сѣснай Маруся гуляла, ✓
Чорнымъ шоўкамъ галоўку звязала.
Прыѣхали тры казѣки съ полку,
Развязали Маруси галоўку.
Адзинъ сказаў: «я Марусю люблю»,
Другій сказаў: «я Марусю вазьму»,
Трэцій сказаў: «я зъ ёй ажанюся.
Ёсь у мяне тры кані на стайни,
Я Маруси зелійка дастаўлю.
На аднымъ кани пѣля пираѣду,
На другимъ кани мѣра пираплыву,
На трэцімъ кани Марусю павязу».

10.

Во Сципанавя Настася
У зялёнымъ садѣ гуляла,
У зялёнымъ садѣ гуляла,
Траву-мўраву збирала,
Траву-мўраву збирала,
Милы госци сабирала,
За убраный столь саджала, ✓
За убраныя сталѣчки,
За дубовыя скамейки.
Милы госци сабирала,
Стаканъ рому наливала, ✓
Стаканъ рому наливала,
Наливала — гаравала, ✓
Наливала — гаравала,

Паднасила — галасіла.
 — Ня пью, Настася,
 У тваімъ дамú нисчасця.
 Твайго мужа у вóйска ўзяли,
 У Паліць-городъ падáли,
 У Паліць-городъ, гарадóчикъ,
 У казённинькій дамóчикъ.
 У казённинькимъ дамóчку
 Пасадзили на сталóчку,
 Русы кúдзирки абрыли,
 У платочикъ увязали,
 У платочикъ увязали,
 Да Настаси адаслали.
 Во Сципанова Настася,
 Прышлі вóды, прышли мыла,
 Прышли тóнка палаценца.

11.

На цихимъ Дунаи жаўнёры гуляли,
 Ой люли, люли, жаўнёры гуляли (2 раза)
 Дзяўчину паймали, спаць палажили,
 Мядómъ напайли, спаць палажили.
 Во й спáла дзяўчына до б́лага свѣту,
 Уста́ла дзяўчына, ажъ кашу́льки нѣту.
 Дарóжичка вѣдна, да дамóўки йсци стыдна.
 Дарожичка нацямнѣла, дзяўчину пасмялѣла,
 Прышоўши да дому, пѣсеньку запѣла
 — Сястрыца Аршулька, пада́й мнѣ кашулька (sic).
 Адзинь братъ Тадэушъ, а другі́й Матэушъ,
 Па с́бничкахъ ходзя ды на й скрыпачку йграл,
 Сястру выпраўляя
 — Я й сястру гадúю, й пасáхъ гатúю.

Сястрицу ў клітку, пасахъ падъ павѣтку,
Сястру за варобы, й пасахъ за ёю.

12.

На широкай далинѣ,
Тамъ дзяўчйна гуляла,
Русу касу чисала.
Русу касу чисала,
На малойца чикала.
А дзѣ браўся сынъ Дунецъ,
Во й прышоў ёнъ да яе,
Во й прышоў ёнъ да яе
И пытайца ў яе
— Во й ци любишь ты мяне,
Ци пойдзись за мяне? —
— Охъ, я цябе ни люблю,
За цябе ни пайду —
Вбняў Дунецъ востру мечъ,
Зняў галоўку роўна плечъ,
А самъ нашоў на Дунецъ (?),
Тамъ жа яго спазналі,
Ручки, ножки звизали,
У палицію падали.

13.

Ты дубчикъ, дубъ зялений,
Широкий листъ на табѣ;
Ты малойчикъ бѣль-кудравый,
Нѣту праўды ў цябе.

Ты бажиўся, прысягаўся —
 Восьмишь замужь за сябе,
 А цяперь ты ажаниўся
 И пакинуў ты мяне.
 Вазьму тўги, найду ў лўги,
 Нихай мяне звёрь заўсць.

— Вы звярáтки-дзвiвярáтки,
 Сабирайцися ка мнѣ.
 Разарвиця, разнясиця
 Па ракiтавымъ кусцѣ.

14.

Гóра жъ маё ни бальшоё,
 Зъ гóра ножички ня ходзюць,
 Шумъ галовачку хiляя...
 Любиў мiльiй — пакидáя.
 Су вячóра кудры чеша,
 Су паўнóчи гуляць ёдзя,
 Свѣтъ свiтáя — прыяжджая,
 Стучиць-гручиць у вароты
 — Адчинiй, мiла, вароты —
 Стала мiла адчиняци,
 Началá яго ругаци.
 — Пастой, мiла, ни ругайся,
 Харашéнька распытайся.
 Я ў нявóличку папаўся —
 Празь тры рубли, празь чатыры,
 Празь дзѣўки маладыя,
 Празь удоўки ўдалыя.
 Зъ ёздзиў кони вараныя,
 Стаптаў бóты дарагiя.

15.

Калѣ варотъ братка ѣздзиць,
 Ка мнѣ ў госци ни заѣдзиць
 — Якъ я маю заѣдзаца,
 Якъ прыѣду, дыкъ ты плачашь,
 Адъжджаю, — ище й горый;
 Якъ я ў лясокъ,
 Дыкъ ты ў галасокъ,
 Якъ я ў большій, дыкъ ты ў горшій.
 Я ў кладки, — кладки гнуцца,
 У мяне маладой слезы льюцца.

Во й пасѣю жоўтый пясокъ,
 Кабъ квѣтачки ни радзіли,
 Кабъ дзѣвачки ни хадзили,
 Кабъ квѣтачки ни щипали,
 У вяночки ни звивали,
 На галоўкахъ ни насили,
 Маей доли ни прасили.

16.

Ой, хадзиў, хадзиў на роўнымъ поли,
 Ой, страляў, страляў на синимъ моры,
 Во й забиў, забиў сыза галубчка.
 Якъ расплачицца да й сыза галубка
 — Ды на што забиў, ды съ свѣту згубиў,
 Яго дзѣтачки ды пасираціў! —
 — Ни плачь, ни бядуў, сыза галубка,
 Прыганю табѣ стада галубоў,
 Выбирай сабѣ и шукай сабѣ,
 Каторый быў твой.

— Я й выбирала и пирабирала,
Нѣту такога, якъ я й кахала.

17.

Худа, худа, да й хто каго любить,
Во йще хужи, хто й съ кимъ растаецца.
Растаецца Вáнюша зъ дзяўчо́нкой.
Во й прышоў жа маіоръ падъ аконца
— Выйдзи, май мила, са мной гаварыць —
— Рада бь я съ табой гаварыць, —
Законный мужъ пры бо́ку ляжиць —
— Найдзи, найдзи, хмура градавая,
Забий, забий законнага мужа.

18.

Зялений дубчикъ, чаго пахилиўся?
Маладый малойчикъ, абъ чомъ зажурыўся?
Ци кони прыстали, ци зъ дарожки збиўся?
Кони ни прыстали, зъ дарожки ня збиўся,
Заўхаў у карчму, гарэлки напиўся.
Тамъ людзи стайли, мяне абуджали.
— Охъ, вы, людзи мае, ни судзиця мяне...
Любиў я дзяўчину, дзяўчина мяне,
Цяперъ людзи кажучь, — ня пойдзя за мяне,
Во пайду я до́ламъ, доламъ-далино́ю,
До́ламъ-далино́ю, шукаючи роду.
Ни нашоў я роду, нашоў рыбалоўцы.
— Охъ, вы, рыбалоўцы, слаўныя малойцы,
Ой, закиньця сѣтку на быструю рэчку,
Во злавиця рыбку, рыбачку шатрынку,

Слаўнаму малойцу ды й на вичарынку.
Шука-рыба йграя, инá пару мая,
А я маладзёнскій пары ни маю.
Тольки жъ май пара, — што вóчички шэры,
Тольки жъ да любóвы, — што чóрныя бровы.

19.

Цёмная ночка, цёмная,
Ище цямнѣй будзя,
Хай судзюць, гаворуць,
А што зъ мяне будзя.
Нихай сабѣ судзюць,
Нихай гавóруць,
А маеі натуры
Ни пирастановюць,
Бо май натура
Айца й матули
И мужа маладога.

20.

Аддáла жъ мяне мамка
Замужъ далёка,
За Дунай глыбокій.
Жилá жъ я й жилá,
Ни нудзѣлася,
На трэ́ццимъ гадóчку
Занудзѣлася,
Мнѣ къ мáтаццы ў госцѣки
Захацѣлася.
Абярнуся мóлода

Шэрай зязюляй,
Палячу я мблада
Къ матаццы ў садъ.
Ажно жъ мая матачка
Па дварэ ходзя,
Нявѣстачикъ-ластачикъ
Абуджяя
— Нявѣстачки-ластачки, ўставайця,
Што ў нашымъ садбчку
За пташка пняе,
Аткуль ина бѣдная
Прыпѣўки бярэ? —
А меньшій братъ кажа
— Трэба яе ўбиць —
А ббольшій братъ кажа
— Живую злавиль —
Сярэдній братъ кажа
— Ни биць, ни лавиль,
Нихай гэта пташечка,
Гдзѣ хоча, ляциць —
Ни ляцѣла я жъ жалбсци
Къ матаццы на дворъ,
Паляцѣла я жъ жалбсци
Ажъ у ширый боръ.
Во й сѣла жъ я, пала
На сухимъ дрэви.
— Якъ гэтаму дзѣраўцу
Богъ лисця ни даў,
Такъ мнѣ маладзѣнькай
Богъ доли ни даў.
Ды я ў канцї столика
Настаялася,
Нясбланой пблйўки
Нахлибалася,

Я дробныхъ слезачикъ
Наранялася,
Тонкимъ рукавочкамъ
Наўциралася.

21.

Во ѿ жили-были ды два бра́цитки,
А трэ́ця сястрыца.
Дума́ жъ мая, дума́,
Трэ́ця сястрыца.
Пайшли бра́цитки на лугъ касиць,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
На лугъ касиць.
Астали сястрыцу абѣдъ варыць,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Абѣдъ варыць.
Во, имъ сястрыца абѣдъ зварыла,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Абѣдъ зварыла.
Сѣли бра́цитки сами абѣдъ ѣсци,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Сами абѣдъ ѣсци.
Паслали сястрыцу каня пайци,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Дума́ надъ думо́ю.
Во, ихъ сястрыца каня пайла,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Дума́ надъ думо́ю.
Каня пайла, сама ўтанула,
Дума́ жъ мая ѿ дума́,
Дума́ надъ думо́ю.

Пака брацитки сястру шукáли,
 Думá жъ мая й думá,
 Думá надъ думóю,
 Ужо жъ яе цѣла рыбка абѣбла,
 Думá жъ мая й думá,
 Думá надъ думóю.
 Ужо жъ яе валасы вадá абѣбла,
 Думá жъ мая й думá,
 Думá надъ думóю.

22.

Ды ў старшага маршáлка
 Ды сунічная лицо,
 Ды суничная лицо,
 Сакалóвы вóчички.
 Ды ў яго залатая лóжичка,
 Залатая талéрачка;
 Самъ ни зная, куды яе дзѣци,
 Ци самóму зѣсьци,
 Ци ў кишéньку схавáци,
 Ци на пѣсиньки даци.

23.

На старшимъ свату кашúля,
 Гэй, кашúля,
 Ды сто злóтыхъ каштúя,
 Гэй, каштúя,
 Во хто жъ яе вышиваў,
 Гэй, вышиваў.

Дрѣвы зѣюць, ажъ шугаюць,
 Дзиця плача, ажъ рыгаиць
 Гѳра жъ маё, вѣльми гѳра,
 Галовачка бѣдна мѳя!
 Свякроўка ни матўля,
 Ина́ дзицяци ни прыту́ля.
 Гѳра жъ маё, вѣльми гѳра,
 Галовачка бѣдна мѳя!
 Дзвирѳтка дыкъ ни брѳтка,
 Да дзицяци, якъ звирѳтка.
 Гѳра жъ маё, вѣльми гѳра,
 Галовачка бѣдна мѳя!
 А залви́ца ни сястры́ца,
 Да дзицяци, якъ звярѳца
 Гѳра жъ маё, вѣльми гѳра,
 Галовачка бѣдна мѳя.

25.

Во й пайду я ў карчѳмачку,
 У карчѳмачку адна,
 Во й вышью я гарѳлачки,
 За шѣлягъ вина.
 Пры широкай дарожички
 Спа́чички мила.
 Тудой ишоў дзвирѳтка,
 Якъ рѳднинькѳй брѳтка
 — Устань, устань, братѳвачка,
 Бо будзя табѣ зьле,
 У мѳлага нагапчка
 Висиць на сцянѣ.
 — Дзвирѳтка, рѳднѳй брѳтка,
 Баранѳ мяне,

Я вышыю кашу́личку
 Шаўкѡмъ длі цябе —
 Зачуў тѡя пьяню́ччинька
 У новы́й камѡры.
 — Во съ кимъ жа ты, нягодница,
 Пайшла ў размѡвы?
 Во й тую кашу́личку
 На ножкахъ знашў,
 А я табѣ, нягодница,
 Плечики спишў.

26.

Ой у поли цихій вѣциръ вѣя,
 Тамъ удоўка пшани́цыньку сѣя.
 Въ й сѣила инá да паўно́чи,
 Во й выплакала свай ясны вочи.
 Ище ўдоўка да дому ни зайшла,
 Удѡўчина пшани́чка ўзайшла;
 Ище удоўка абѣду ня зѣла,
 Удоўчина пшани́чка пасгѣла.
 Пашла ўдоўка пшани́чку глядзѣ́ци,
 Ажъ вѣвила зязю́лька дзѣ́ци.
 — Хто пабарѡ зязю́лины дзѣ́ци,
 Тый ня будзя свой вѣкъ удавѣ́ци.
 Я й пабарў зязю́лины дзѣ́ци,
 Я й ня буду свой вѣкъ удавѣ́ци.

27.

Чагѡ ты, лѡсю, чагѡ, сѣвинькѣй,
 Къ сялў прылягаишь?
 Ци ты, лѡсю, ци ты, сѣвипькѣй,
 Цяжкўю зимў чу́ишь?

Ды хоць цяжкúю, хоць ни цяжкúю, —
 Ня будзя якъ лѣщичка,
 Ды хоць цяжкúю, хоць ни цяжкúю, —
 Ня будзи, якъ цѣплая.
 Чаго дзѣвачка, чаго, маладая,
 Такъ сільнннка плачншь?
 Цн ты дзѣвачка, цн ты, маладá,
 Лнхúю свякроў чúншь?
 Хоць лнхую, хоць ни лнхую, —
 Ня будзя, якъ мáмачка,
 Мáмачка былá, рóдная былá,
 Ина́ мяне ни абсудзла,
 Свяхроўка будзя, журлнва будзя;
 Выйдзя на вúлку, абсудзя:
 — Спнць нывѣстачка ды да соўннйка,
 Да, бада́й, ни ўстала,
 Маймú дзнцнцн даражéнькому
 Ды свѣтъ завязала.

28.

Ды цнрáзь мой боръ, цнрáзь мой дворъ
 Ды цнцэра ляцѣла,
 Ды нндаў Богъ мнѣ, ни судзнў Богъ мнѣ,
 За каго жъ я хацѣла.
 Во съ каго кпнлá, насмнхалася,
 Я таму застáлася.

29.

Празъ бары, бары, лясы
 Шеры гусн ляцѣлн,

Лятучі гаварылі:
 — Нимá лѣпшій ягадки,
 Якъ сунічунька ў мяжи,
 Якъ бруснічунька ў бары;
 Нимá лѣпшій гóсцицы,
 Якъ дочўшка ў матачки.
 А якъ матачка памрѣ,
 Дыкъ дарожка зарасцѣ
 Ельничкамъ, бярэзничкамъ,
 Зялёвнiнскимъ арѣшничкамъ.

30.

Ды даўно, даўно я ў братки была,
 Ды ўжо мая дарóжичка
 Лѣсамъ зарасла.
 Калі захачу, я й працiраблю,
 Я да свайго рóднага брáтки
 У гóсцiйкi схаджў.
 А мой брацiтка, мяне ни ждучi,
 Запiрае варóцiтка, сь карчóмки йдучi.
 Я, маладзѣнька, тóя пазнáла,
 Якъ узыйшла на двóрыйка, — защебетала
 — Пiця, гóсцики, квась, для мяне нiма.
 Знаю, знаю, мой брацiтка,
 Што ня гóсця я ў вась.

31.

Вѣлая бярóзка, бѣлая,
 Чаго на мóры паклякла,
 Дзѣўкамъ дарожку залягла?
 Тудóю йшла Марылька,

Нисла золата ў прыналѣ,
 Щірая срэбра ў рукавѣ,
 Ды разсыпала на мѳры,
 Клікала матачку съ камѳры
 — Ой, выйдзи, матачка, выйдзи,
 Памажі золата сабраци,
 Щірая срэбра падняци —
 — Ня выйду, дзицятка, ня выйду,
 Жъ жаласци ручикъ ни ўздыму,
 Што цябе маладу аддала
 Ды ў чужую старонку
 Ды да чужога дзицяци,
 Бѣлыя ручки сцираци.

32.

Во ў Вильни, ў Вильни на таргу
 Иванка кѳника прадаваў,
 Прадаваў, прадаваў, — жалаваў
 — Ой, кѳсю мой, кѳсю, добрый быў:
 Хвастомъ вулочки падмитаў,
 Вушками неба падпираў,
 Вѳчками зѳры абличаў,
 А мыслями дзѣвачку выбираў.

33.

Во й загадали на вайну
 Нашиму войту аднаму;
 А ў нашаго вѳйта сынѳу нѣтъ,
 Адна дачушка на радѳ
 И тая пѳйдзя на вайну.

Дзѣ йна ручкай махнула, —
 Трыццать казакаў засну́ла,
 Дзѣ йна шабэлькай махнула, —
 Семсотъ казакаў усну́ла.

Во й кабъ я вѣдаў, чій то сынъ,
 Аддаў бы дачку каралёўну.
 — На што мнѣ твая каралёуна,
 Коли я й сама вайтоўна. —

34.

Зыбну́ла мо́ря, зыбну́ла,
 Дзѣвачка ў мо́ры тану́ла.
 Тудою йшла матачка.

— Падáй, дзицáтка, ручку мнѣ —
 — Ни падáмъ. мамачка, ни падáмъ,
 Нихай я ў моры ўтану́,
 Нихай ня буду никóму. —
 Зыбну́лу мо́ра, зыбну́ла,
 Дзѣвачка ў моры тану́ла.

Тудой ишоў тáтачка
 — Падáй, дзицáтка, ручку мнѣ. —
 — Ни падáмъ, тáтачка, ни падáмъ,
 Нихай я ў моры ўтану́,
 Нихай ня буду никóму. —
 Зыбну́ла мо́ра, зыбну́ла,
 Дзѣвачка ў моры тану́ла.

Тудою йшоў бра́ццатка

 Тудою йшла сястрыца

Зыбну́ла мо́ра, зыбну́ла,
 Дзе́вачка ў мо́ры тану́ла
 Тудою йшоў Ванічка.
 — Ды пада́й, дзе́вачка, ручку мнѣ. —
 Ды пада́мъ, Ванічка, ды пада́мъ,
 Нихай у мо́ры ни ўтану́,
 Нихай буду адцаму.

35.

Ды ў винны́мъ калодзизи
 Два кани ваду́ піли,
 Піючы гаварыли
 — Сягодня наша паша,
 Заўтра рана-дарожичка
 Битая-таптаная,
 Дзе́ маі каха́ная.
 Ды на́ѣдимъ, на́ѣдимъ
 Ды на Русь на Укра́йну,
 Па маладую дзяўчы́ну.
 Тамъ жа намъ до́бра будзя,
 Ля ко́ній абро́къ будзя,
 А для насъ че́сь будзя,
 Че́сь будзя — гарэ́лачка,
 Даръ будзя — панэ́начка.

36.

Калы́ рэ́чки, калы́ броду
 Пили два галубы́ во́ду,
 Пили, пили ды ўздыхну́ли.
 Усе́ кры́льцамі сумахну́ли.

— Адалі браты сястрыцу,
Нихто жъ туды ни даѣдзя,
Ни даѣдзя й ни дойдзя. —

Адазваўся казачокъ.

— Я й даѣду, я й дайду,
Я й даѣду, я й дайду,
Па надвѣрѣ пахажу,
Сваю милую пабуджу.

37.

Палынь, палынь, трава горкая,
Трава горкая, бизкаронная.
Вохъ, и ёсь каму мяне биць, журыць,
А пажаловаць мяне й некаму.

Вохъ, и татка мой ды ни жалуя,

Адае замужь ды й прыказывая.

— Во й насі злота, ни хилі къ грудзімъ,

Во й гаруй гора, ни кажі людзімъ,

Да пій медъ-вино ды ни пьяньчися,

Да гаруй гора ды ни скържися. —

— А мой татачка, а мой рѣдненькій!

Насіўши злота, злота змажицца,

Гараваўши гора, людзімъ скажицца.

Пиўши медъ-вино, мушу ўпьяньчицца,

Гараваўши гора, людзімъ скържицца.

Ни пайду къ татку я ў нядзѣлю,

Ды пайду къ татку я ў сѣраду,

А мой милинькій усё й на пѣраду,

А мой татачка у варѣццахъ стаиць

Ды на зяцялку наракаѣцца:

«Да ўзяў дачку, якъ липіначку,

Ды ссушивъ-зрудзіў, якъ лисціначку».

— А мой татачка, а мой рѳднинькій,
 Ды ни я жъ яе ды ссушиў-зрудзійў;
 Ссушили жъ яе да пастаў-крѳсны,
 Сѳмая висна, якъ стояць крѳсны,
 Во ниць ницица, бѳрда бѳрдзица,
 А Наталачка ды ўсѳ сердзица.

38.

Во ў гарадзѳнцы, два маладзѳнцы
 Ячень жнуць,
 Во й рана, рана, ячень жнуць.
 Сонца низѳнька, вечаръ близѳнька —
 Ни дажнуць
 Во й рана, рана, ни дажнуць

39.

Во ўзыйдзій, ўзыйдзій ды ясѳнь мѳсяць,
 Ды ў пасавѳя кѳла,
 Выйдзи дзяўчїна, сѳрцу ядїна,
 Да прамѳў ка мнѳ слѳва.
 — Рада бѳ я выйсци, пагаварыци, —
 Лихїи сусѳдзи.

40.

Калѳ новага двара
 Ци ня пчолачка гулѳ;
 Дзѳвачка заплакала,
 Адъ винца прыбѳхала.

— Мамачка мая рѣдная,
 Пирайдзи дарѣжачку,
 Шлюбавую спежичку,
 Блѣслави дарѣжачку
 И выпраўляй, ни забаўляй. ✓

41.

Вохъ, ты, друцѣтка, ты баламўциць.

Звядзі-свѣтъ,

Ты ўчѣра ў насъ быў, пирапѣй папіў

Гаварыў;

Казáў дзѣваццы, казáў маладой

Шесь курэй.

Якъ инá прышла, ўсягѣ адну знашла

Бизъ хвастá.

Вохъ, ты, друцѣтка, ты баламўциць,

Звядзі-свѣтъ,

Ты ўчѣра ў насъ быў, пирапѣй папіў

Гаварыў.

Казáў дзѣваццы, казáў маладой

Шесь свірноў.

Якъ инá прышла, ўсягѣ адзінъ знашла

Бизъ вуглоў.

Вохъ, ты, друцѣтка

.

Шесь кароў

Якъ инá прышла, ўсягѣ адну знашла

Бизъ рагѣў

45.

Божа нашъ!

Во ў садóчку ў халадóчку,

Божа нашъ, Божа нашъ,

Стаяць коники пакилзаныя, пасидланыя,

Божа нашъ, Божа нашъ и т. д.

Тольки сѣсци, паѣхаці

Да ўдовушки ў залѣтушки.

Удовушку лѣгка ўзяці,

Лѣгка ўзяці, цяжка жиці,

Цяжка жиці, зъ ёй гаварыці.

Во ў садóчку ў халадóчку

Стаяць коники пакилзаныя, пасидланыя,

Тольки сѣсци ды паѣхаці

Да дзѣушки ды ў залѣтушки.

Во дзѣўчину цяжка ўзяці,

Цяжка ўзяці, лѣгка жиці,

Лѣгка жиці зъ ёй гаварыці.

Дзѣушку вязуць, коники ирзюць,

Кони ирзюць, сырая зямля разсыпаецца

46.

Скакала коза на пасіццы,

Божа нашъ,

Во скачучи бедавала,

Божа нашъ,

— Учóра су вячóра ваўчóкь бываў,

Ваўчóкь бываў, дзѣтки набраў,

Рана-пóзна п мяне вóзьмя. —

Хадзила дзѣвачка па новыхъ сѣняхъ,

Во й хóдзючи бедавала

— Бида жъ мая ни малая.
 Учѡбра зъ вячѡбра Вапичка бываў,
 Ваничка бываў, куфры пабраў,
 Рана — пѡзна й меня вѡзьмя,
 Божа нашъ.

47.

Кѡля тыну тры сцѣжички,
 Божа нашъ,
 Тудѡю йшли тры палѣначки.
 Божа нашъ.
 Адна панѣначка чѡрна-малѣнька,
 А другая бѣла-румяна,
 А трѣцця тѡнка-высѡка,
 Бѣла-румяна пашла за пана,
 Чѡрна-малѣнька — за караля,
 Тѡнка-высѡка — за двараніна.
 Стали карали зъижджацися,
 Стали ў яго пытацися.
 — Чаму ни браў тонкай, високай?
 Чаму ўзяў чѡрну-малѣньку? —
 — Тонкая дрѡва ламлива,
 Малая пчолка мядлива —
 — Чаму ни браў бѣлай, румянай,
 Чаму ўзяў чѡрну-малѣньку? —
 — Бѣлая рѣдзька чарвивая,
 Чорная зимля ўрадлива.

48.

Ляцѣў голубъ сы гѡрада,
 Божа нашъ,
 Махнуў крылцѡмъ на камѡры,
 Божа нашъ,

Прышли кароўкі ня дбянныя,
 Пагнаў пастушокъ бязъ лўстачки,
 Бягуць гаршечки бизъ кухарачки,
 Плача дзиця бизъ нянички,
 Свякроўка кліча: «идзи разуй»,
 Свякратка кліча: «падай вады»,
 Дзівяратка кліча: «напай капя».
 Я да каровакъ зъ даёначкай,
 Я да пастушкы зъ лўстачкай,
 Я да гаршечкаў съ кухарачкай,
 Я да дзицяци й зъ няничкай,
 Я свякруху разуваць пашла,
 Я да свякратки зъ зялёнымъ виномъ,
 Да дзівяратки зъ залатымъ вядромъ.

51.

Божа нашъ!
 Купальничка, дзё твая дачка?
 Божа нашъ.
 Мая дачка ў садбчку,
 Божа нашъ
 У садбчку ў халадбчку
 Квятачки рве, вяночки ўе,
 Вяночки ўе, дзёвчакамъ дае,
 Усिमъ дзёвчакамъ па выпочку.
 Нашій Ганульци ни стала винка,
 Ни стала квётки,
 Ни стала квётки,
 Трёба намётки;
 Ни стала ей винка,
 Треба ей чанца,
 Божа нашъ.

Дер. Слобода Семково-Городецкой вол. Минскаго у. Мин. губ.

52.

Ой, пайду я ў лёсь па дрóва
Ды набяру я лóму;
Завеў мяне дуры́ый рóзумъ
У чужую старóну.
Бали́ць, бали́ць галовачка,
Ды не́чимъ звизаци,
Я далёка адъ радзимай,
Не́кимъ наказа́ци.
Звяжу я галовачку
Шоўковымъ платочкамъ,
Накажу я радзимай
Яснымъ сакало́чкамъ.
Шаўко́винькíй платочикъ
Галоўки ни звяжиць,
Ясненькíй сакало́чикъ
Роду ни накажиць.
Ой пайду я ў садо́чикъ
И сарву зъ рожи кві́тку,
Ды пуцу я зъ рожи кві́тку
На быструю рэчку.
Тамъ матка вадú бра́ла
И кві́тачку пазнала
— Знаць маё дзи́ця
Многа лѣтъ лижа́ла,
Што гэ́та зъ рожи кві́тка
На вадзѣ завя́ла. —
Ни лижала, матка,
Ни днѣ, ни гадзі́ны,
Алѣ завеў мяне дуры́ый рóзумъ
Адъ мае́й радзі́ны.

53.

Пра́ла бѣ я кудзѣличку —
 Галоўка балиць,
 Пайшлабѣ я ў карчо́мачку,
 Дыкѣ мой мужѣ ни вялицѣ.
 Пра́ла-пра́ла кудзѣличку —
 Д'абѣ зямлю́ бразь!
 Сама пайшла ў карчо́мачку,
 Ды й п'яна напилась.
 Прыижджая мой миле́нькій
 Съ поля дамоў
 И пыта́ицца у дзѣтачикѣ
 — А дзѣ ваша маць? —
 — Ці́ха, та́та, ці́ха, та́та,
 Нихай мама спиць,
 А якѣ прыдзя шинка́рачка,
 Дыкѣ трѣба заплациць —
 — Устань, мила, устань, мила,
 Устань, прабудзися,
 Возьми сабѣ саракбу́ку,
 Идзи пахмялися —
 — Ці́ха, тата, ці́ха, тата,
 Нихай мама спиць,
 А якѣ прыдзя шинка́рачка,
 Дыкѣ трѣба заплациць. —
 — Устань, мила, устань, мила,
 Устань, пробудзися,
 Вазьми сабѣ карбо́нчикѣ,
 Идзи расплацися. —
 — Ни памозиць твой карбо́ниць,
 Ни памогучѣ два:
 Учора піла на карову,
 Сягодні на валá. —

А, бада́й, ты, мая ми́ла,
Здарова была,
Якъ ты маю хазя́ичку
На вѣки звила́.

54.

Тры дни ў до́му ни была
И пѣчки ни тапила,
Мужа съ са́мага утра́
Ў горадъ правадзи́ла.
Два лако́шки талакна
Прадала́ сусѣду,
Накупи́ла я вина
И сазвала́ бясе́ду.
Усе́ куцила и пи́ла,
Напи́лась — звали́лася,
Уту по́ру циха дзвѣ́ры
Ў избу атвары́лися.
Ходзи́ць мой бальши́й, сядый,
Злы́й ёнь, истамле́нный,
Дзѣ́нци зъ голоду крыча́ць
И печи пита́лены.
Пазира́ў ёнь на мяне
И пакаси́ўся зъ гнѣ́ву,
Якъ уча́ў мяне сцига́ць
Плѣткай и съ прыпѣ́ву
— Я на табѣ́, мая ми́ла,
Я сабью́ ўсю плетку,
Ни миня́й ты талакна
Никагда на водку. —
Ёнь сцига́ў мяне, сцига́ў,
Ды, зна́ць, стала жа́лка,

Бросиу въ уголь сваю плечь
 Ды схващиу ёнъ палку.
 Разъ-два пирахрысциу
 И плюпуу зъ злосци на полъ,
 Пасматрѣу ёнъ на дзяцей,
 Самъ горка заплакау.

— Сусѣдскія дзѣтушки

Талакно хлибаюць,

А чаму жъ у цябя

Зябнуць — галадаюць? —

Якъ мнѣ гэта талакно

Добрага дасталась, —

Тры дни на бакáхъ,

Охъ, и я валялась.

Охъ, балиць мая спина,

И гóлава кружѣцца;

Мнѣ гэта талакно

И ва свѣ ўжо сницца.

55.

✓ Я ўчóра сувячóра кароўки дамой ганю,

Прыганяю я къ лясочку, я къ зяленаму лугу,

Виджу съ поля барынь ѣдзя, два сабачки ўпирадзі,

Два сабачки ўпирадзі, два лакеи пазадзі.

Параўняўся ёнъ са мною, бросиу ўзоръ свой на мяне.

— Здрáстуй, милая красотка, ци зъ дзярэўни, ци съ двара? —

— Вашій воласци хрисцянка — адвичала яму я.

— Ни пугайся ты, красотка, будзишь милая мая. —

— Я барыню (sic) я й ня вѣру, штобъ барынь мяне ўзяў...

Во я Ївану ўпадабала, мнѣ Ївана очинь жалъ —

— Ёнъ ни стóиць, ёнъ ни цябя, а ни твайго лица. —

Гукну́ла на падружкау: — Сабирайцися ка мнѣ,

Сабирайцися, падружки, и пасавѣтавайця мнѣ —

Падружички йспугались, на атвѣтъ сказали мнѣ:
 — Што зъ барынамъ можешь сдѣлаць, — яго воля, яго
 ўласць —
 Умаскоўскимъ у саборы калакольчики звяняць,
 Видно, нашу мілу Машу вязуць съ барынимъ винчаць.

56.

На гарэ два дубочки
 Да абодва зялінёнькія,
 Кахались — любіліся
 Ды абья маладзёнькія.
 А якъ яны кахались, —
 Сухіи дубы развиваліся,
 А якъ яны пирастали, —
 И зяленьи пасыхаць стали.
 Шила матка кашуличку
 Широкую да дадольную,
 Парадзила мяне матка
 Харошую ды бяздольную.
 Сюды гарá, туды гарá,
 Нэдзѣ вады ды напцися,
 Хоць радзіна вяліка,
 Ды нѣ къ каму прыхиуцися.
 Прыхинуся я къ дубочку, —
 Дубочикъ мнѣ ды ни татачка;
 Вѣтрамъ шумиць, галлѣ ломиць,
 Ка мнѣ слоўца ни прагаворыць
 Прыхинуся я къ бярозаццы,
 Бярозачка мнѣ ни мамачка,
 Вѣтрамъ шумиць, галлѣ ломиць,
 Ка мнѣ слоўца на прагаворыць.
 Прысылая ўклóначки, крышталовыя балóначки (sic),

Кабъ мнѣ была чўдна й вїдна
На ўсю чужую старопачку.
А на чужой ды на старанаццы
Завуць мяне завалокаю.
Кажуць мнѣ рэчку плысьць
Широкаю и глыбокаю.
Альбо буду рэчку плысьць,
Альбо ни пачинаць;
Наўчилася я ўжо
Гора гараваць.

57.

Калина-малина, ды ня стой надъ вадю,
Ни кивай галицбю,
Ни раўняйся са мною.
Было табѣ раўняцца,
Якъ у мамачки была,
Якъ я бѣла бялила
Й харашенька хадзила,
Ды бялѣй твайго цвѣту,
Чирванѣй тваихъ ягадъ.

58.

На гарѣ калиначка, а на лугу туманъ;
Паѣхаў мой мїленькїй у чужїй далекїй край,
А мнѣ маладзюсїнькай нуда да пичаль.
Запрагу калясачку маляваную,
Ды паѣду ў горницю мураваную.
А сь-надъ тэй горницы мой милый идзецъ,
Шельму-расканальчыку падъ ручку вядзецъ,
А мнѣ маладзесїнькай гасцинцы пясецъ.

Нясець мнѣ гасциньчика — раменную плечь,
 Раменная плѣтушка расплталася,
 А я маладзѣнькая дагадалася,
 У новую камбру захавалася,
 Цисовыми дзвьярыма зачинялася,
 Сталѣвыми замкамі замыкалася.
 Пакуль расканальчика разгулялася,
 Дыкь я, маладзюсінька, наплакалася.

59.

У поли цикла рэчка,
 Тамъ плавала вядзэрычка,
 Сасновыя клѣпачки,
 Дубовая дэнца, —
 Ни чурайся, маё сэрца.
 Тамъ плавала вядзэрычка
 Троя сутаць и зь вадой.
 Выйдзи, дзяўчына, выйдзи, дзяўчына,
 Пагаворыма сь табой.
 — Рада жь бы я гаварыци, —
 Нялюбый мужь при боку ляжиць,
 Рада жь бы я размаўляци, —
 Ляжиць нялюбый у караваци. —
 Дзяўчиначка мая люба,
 Адкациса адь нялюба,
 Буду страляци, буду лучаци
 Сь-па зяленага дуба.
 — Ци ўлучишь, ци ня ўлучишь,
 Тольки маю жись разлучишь.
 Ахь ты, парынь маладзѣнькій,
 А твой коникь варанѣнькій;

Сидлай капя и зъѣжджай зъ двара, ✓

Бо ты ня мой, я ни твая. —

Парынь кѣника сидлая,

Ёнь да яго прамаўляя:

— Рысьсю, мой конь, рысьсю, вараньй,

Ажъ да цѣхага Дунаю;

Прѣци цяхага Дунаю

Стану-глину й падумаю,

Ци мнѣ тапицца,

Ци мнѣ съ кѣника ўбицца.

Ахъ, ты, рѣчка, вазьми цѣла,

А ты, ангель, вазьми душу,

А ты, рѣчка разбыстрая,

Кидай косци на сушу.

60.

Ляцѣли гуси кѣлй рабины,

Ўхали ўланы ўсѣ зъ Украйны

То па два, то па тры, то па чатыры.

Падъ ими коники ўсѣ вараньй,

Сами ўланы ўсѣ маладыя.

У нядзѣлю рана стала свитѣци,

Стали ўланы машираваці

— Здзѣсь будзимъ, здзѣсь будзимъ ночь начаваци —

Хазяинъ съ хаты, — ўланъ у хату,

Ды стаў хазяйку равидаваці:

Чаму ў хазяйки кашулька бѣла?

— Мой уланѣчку, то адъ мыдлѣчка —

Чаму ў хазяйки спаднѣчка тѣнка?

— Мой уланѣчку, то адъ кужалѣчку. —

Чаму ў хазяйки галоўка глѣдка? —

— Мой уланѣчку, то адъ гребянѣчку —

Якъ пачу́у милый у новы́й каморы:
 — Съ кимъ пашла, мѣла, ў размовы? —
 — Ой, мужу, мужу, нявѣрничѣньку!
 Якъ ты ня вѣрышь майму́ личѣньку? —

61.

За гарою за кримяницю...
 Ни на праўдзи живешь, мой мѣлипкѣй, са мною:
 Я табѣ сцялю пасцельку бялѣнькую,
 А ты на мяне гату́ишь нагайку раменную.
 Хоць гату́й, хоць ни гату́й, — ня будзишь мяне биць.
 Ёсць у мяне ацець-маці, — будуць бараніць.

62.

Гуляиць на Дѣни казакъ маладый,
 Стаиць дзѣва, плача надъ бѣстрай ракѣй.
 — Чаго ты, дзѣва, плачишь, абъ чомъ слѣзы ллешь?
 Кая табѣ жалка, ци збруи залатой?
 Аца табѣ жалка, ци матки радной? —
 — Кая мнѣ ни жалка, ни збруи залатой,
 Аца мнѣ ни жалка ни матки радной;
 Тольки мнѣ на далинѣ ни вясѣло жиць.
 Якъ была жъ малютка, паспѣшна расла,
 Цыганачка гадала й за ручку брала:
 — Нищасная ты, дзѣва, и доля твая,
 Ни плачь, ни плачь, нявѣста, —
 Я вѣстраю масты́ длинныя, чугуныя,
 На тысичу версть.

63.

Што ты, бѣднѣй казачѣнька,
Нищаснѣй урадзѣўся, —
Усѣ людзѣ дзѣваюцца,
Што ты нѣ жаниўся.
Ой, прадай жа, мая матка,
Каня варанѣга
Ажани жѣ ты мяне, матка,
Хоць жа маладога.
— А мой ты сыночыкѣ,
Якѣ цябе жаниць,
Чѣрнымѣ ды на бѣламу пишучѣ, —
Трэба ў службу йсцѣ. —
Вотѣ я такіѣ, мая матка,
Дыкѣ я й нѣ баюся,
Конь вараѣнѣй, самѣ маладыѣ,
Я й выслужѣўся.
А ў поли пры дарозѣ
Пажѣтая жѣта,
Зялѣнаю мятлѣцаю
Гѣта жѣта пакрыта,
А падѣ тымѣ жа жѣтамѣ
Казачѣнька ўбитыѣ,
Чѣрвѣнаю кѣтайкаю
Лѣчѣнька пакрыта.
Прышла да яго дзѣўшка,
Кѣтайку аткрыла,
Аткрыўши кѣтаичку,
Ды й загаласѣла.
— Што ты, бѣднѣй казачѣнька,
Нищаснѣй ўрадзѣўся,

Усѣ людзи дзивуюцца,
 Што ўмеръ, ни жаниўся —
 Ци ўсѣ тыя сады цвитуць,
 Што развиваюцца,
 Ци ўсѣ тыя шлюбѣ бяруць,
 Што заручаюцца.
 Сады цвитуць, сады цвитуць,
 Ды ўсѣ зялёныя,
 Шлюбѣ бяруць, шлюбѣ бяруць,
 Ды ўсѣ сужо́ныя.
 Устань, устань, казачэнька,
 Устань, маладзэнькій;
 Ходзя, брѣдзя па дубро́вѣ
 Твой конь варапэнькій. —
 — Нихай хѣдзя, нихай брѣдзя,
 Хоць и заначуя,
 Ёнъ да маеі дзяўчыначкі
 Дарожіньку чуя. —

64.

Дрѣбна пташчыка, низвяличкая,
 Што па былінѣ скача.
 Дурна дзяўчына, ниразумная,
 Што па малойцу плача.
 — Якъ миѣ ни плакаць, якъ ни тужиць,
 Сами слезачкі лююцца,
 Што адъ милога звѣсцію нѣтъ,
 Адъ нялюбаго шлююцца. —
 А ўзыйдзі, ўзыйдзі, ды ясенъ мѣсяцъ,
 Якъ млынаво́я ко́ла,
 Выйдзі, дзяўчына, сэрцу яды́на,
 Прамоў да мяне сло́ва

— Рада бѣ я вѣйсци, пагаварьци,
Людзи кажуць ни любіци —

Нихай судзюць, нихай гаворуць
Хоць па бѣламу свѣци,
А мы, якъ жили, такъ и жиць будзимъ,
Мой ружовицькій квѣце
Ой, валы жѣ мае ўсѣ палавья,
Чаму вы ни арыцѣ?
Ой, лѣта жѣ мае ўсѣ маладыя,
Чаго вы марнѣица?
Па сѣду хаджу, травіцу тапчу,
За мной ни слядзінки, —
Я самъ маладый зѣ чужой старацы,
За мной ни радзінки.
Ой, кони жѣ мае ўсѣ варанья
Ды жалѣзныя пуцы;
Кабъ ня ты, дзяўчына, сэрцу ядѣна,
Дыкъ ня быў бы я туты.

65.

Нихто таго ня вѣдая,
Абъ чомъ я бядую;
Раднѣ мая багатая,
А я бѣдна гарую.
Адаў мяне мой бацичка
Замужъ далѣка,
Самъ у гасцяхъ ни бывая,
Дарожки ни зная:
Дарожичка ў варобички,
А спѣжичка ў ваконца.
Прыѣдзь, прыѣдзь, милый татачка,
Якъ ясная слонца.

Я й вячэрачку згатую,
 Я й пасцельку прыгатую.
 Чаго, чаго, мой татачка,
 Такъ цяжка ўздыхаешь,
 Апёршыся абъ скамейку,
 Ў в'акно пазираішь?
 — Цяжка, цяжка, маё дзиця,
 Тутъ ночь начаваці! —
 А якъ жа мнѣ, мой татачка,
 Тутъ вѣкъ викаваці?

66.

Пушу сярпóкъ, младá, па далінѣ
 — Нижатый мой авёсь;
 Ни па праўдзи, ни па ширóсци,
 Мой милый другъ, живешь.
 Ты да бѣлай, ты да харошай
 Вина-меду нясешь,
 А да мяне горкай, бяздольнай
 Чорная пива плешь.
 Запражй, мой братка, запражи, мой рóдный,
 Пару кóній вараныхъ,
 Я поѣду даганяць
 Сваихъ лѣтаў маладыхъ.
 — Я табѣ запрагу хоць кóникаў пяць,
 Да ўжо табѣ, мая сястрыца,
 Лѣтъ сваихъ ни дагнаць.
 Пашли твай лѣта па бѣлымъ свѣци,
 Якъ листъ па вадзѣ. —
 — Уцишáюцца ўсі май варагй
 Абъ масй бядзѣ

Такъ мая беда, такъ мая нудá,
 Якъ лѣтняя расá;
 Слонца пагрэя, вѣтрыкъ павѣя, —
 Расá спадзэ,
 Такъ мая беда, такъ мая нудá
 Мáрне прападзэ.

67.

Гóра мае, гóра, нищасная доля,
 Запахала бѣдна ўдоўка
 Мысилькамі пóля,
 Чорнымі ачýма
 Ина́ й завалачила,
 Слезачкамі дробнинькімі
 Усё пóля змачила.
 Судзьба́ жъ мая пала,
 Што я пакахала.
 Ой, атдалá мяне матка
 У чужую дзярэўню.
 Казала жъ мнѣ маці
 Семъ лѣтъ ня бываці,
 А я маладзѣнька
 Таго ня сярпѣла,
 Абярнула ся зязюляю,
 У зяленый садъ паляцѣла.
 Вышаў братъ съ хаты
 Зязюлю стрыляці.
 — Ня стрыляй, мой бра́цитка,
 Прось мяне да хаты. —
 Гóра жъ мае, гóра, нищасная доля.
 Ци ты ў вагні згарэла,
 Ци ў вадзѣ загану́ла?

Коли затану́ла, — то буду шукаци
 Коли ў вагні згарѣла —
 То буду вѣкъ паминаци.

68.

Ни маю жалю я ни на ко́га,
 Тольки жаль я маю ды на мамачку:
 Жанила мяне малалѣтняга,
 Малалѣтняга й малавумнага.
 Узяў жану́ нидалугую,
 Нидалугую й нидасужую,
 Ня бѣла лицо й ни чорны броўки.
 Ой, пайду, молодъ, я ў Китай-горадъ
 И куплю, молодъ, я кара́бъ новы́й,
 Адамъ, молодъ, семдзисятъ рублій,
 Семдзисятъ семъ съ палцинай,
 А ўсадзиў жану й зъ дзяцінай.
 Кара́бъ плыве, ажъ мо́ра равэ,
 А жинá сядзиць, якъ свича гарыць,
 А милъ стаиць, ажъ душа баліць;
 — Вярнися, мила, вярнися дамóй,
 Ня буду браниць, ды буду любіць. —
 — Я ўжо́ разъ съ табой распрашчалась,
 Отъ я слезка́ми обливалась.

69.

Ахъ, ты, арóль, ахъ, ты, мой дабрóй!
 Ци ня быў ты, арóль, ды на маей старанѣ,
 Ци тужи, ци жалу́ицца мая мила па мнѣ?
 — Тужіць, тужіць, у лóжку ляжиць,
 Жалу́ицца твая мила, што галоўка баліць.

Абъ чомъ ты, міла, такъ зажурѣла?
 Ой, ци ты хлѣба, ци ты соли, ци ты, міла, ня мѣла?
 Ой, хлѣбъ маю, соль зарабляю,
 Ціразъ твае праклятыя дарожки
 Сваѣ лѣта спіраю.

Свадебныя.

70.

Свѣтачки-галубачки, прашу васъ,
 Піраначуйца хоць нѣчичку адну ў насъ.
 — Рады бѣ мы и дзвѣ и тры начавади,
 Дыкѣ ёсь у насъ па малѣничкамъ дзицяци,
 Ци мы будзимъ няньки-мамки наймаѣци?

71.

Свѣтка-галубчикъ!
 Пусци ў свой дамбчикъ,
 Наши зубы ляскочуць,
 Къ свату ў хату хочуць.
 Ды пазябли, пазябли
 На лютымъ марози
 Ды ў вяликай дарози.

72.

Дзинькўя, мамўнка, дзинькўя,
 Я сваѣ паздвѣрья устѣмцўя
 Ни на адну почичку — на ўвесь вѣкъ,
 Ни на мяне адну на ўвесь свѣтъ.

73.

Кукуя, зязюля, кукуя,
 Гану́лька мамаццы дзинькуя.
 — Дзякуй, мамачка, за хлѣбъ-соль,
 Я болій ни пайду за твой столъ;
 Хоць жа я пайду, дыкь ни адна,
 Дыкь са сваимъ Максимачкамъ малад́а.

74.

Чимъ я табѣ, мамачка, да́бла,
 Што аддаешъ мяне за дзѣда?
 Чимъ я табѣ, мамачка, ня мѣла,
 Што ты мяне аддаешъ у жнѣва?

75.

Понизу, зязюлька, панизу́,
 А за ёй салавѣйка паблизу́,
 — Ни литай, салавѣйка, за мною,
 Ни маю щабятання съ табою —
 Панизу́, Ганулька, панизу́,
 А за ёй Васі́лька паблизу́
 — Ни хадзи, Васі́лька, за мною,
 Ни маю размо́вы съ табою.
 Я ёстэмъ панѣнка, а ты панъ,
 Шукáй сабѣ панны, які самъ.

76.

Ляцѣў мима сада салавѣйка,
 Пыта́йца ў зязюли, — куды ў садъ? —

Разумная птапка, салавей,
Падними галінку, ўляци ў садъ,
Сядзь сабѣ на галінѣ длі мяне,
Ды клюй малинку са мною,
Ды паляцімъ жа мы съ табою. —
Ды ѣхаў Васілька міма сѣль,
Пытаицца ў Ганулькі, — куды ў дворъ? —
Разумна дзиця, Василька,
Адчині вароты, ѣдзь на дворъ,
Пастаў коніка, а самъ за столъ.
Сядзь сабѣ за сталомъ длі мяне
И пій медъ — вино са мною,
Ды паѣдзимъ жа мы съ табою...
Падъ тую гóрачку крутую,
Да ў тую цѣркаўку святую;
А тамъ жа два папѣ
Зялёную рўтачку свенцáли,
Насъ маладыхъ звинчали.

77.

Ўдзця, сваты, прыбирайцися ў дарогу,
Ни забудзьцися ды пирапóй съ сабою,
Будуць жа васъ у варóпичкахъ сустракаць,
Будуць жа ў васъ пирапóю пытаць,
Што вы будзиця старшаму свату казаць?
Ци вы скажица, — вяліка дарога, — прапильі,
Ци вы скажица, што вы зъ дому забылі?

78.

Вы, сватóўя — панóўя,
Знай, вы бóрамъ ѣхали,

Чаму хвашу́ ни нарва́ли
 Ды маладога ни ўмывали,
 Бо наша малада́, якъ сы́ръ бѣ́лый,
 А вашъ малады́, якъ пенъ гарэ́лый;
 Наша малада́, якъ суравэ́шка,
 А вашъ малады́, якъ кудравэ́шка.
 Адали ягѣ́дку
 Ды за гэту калодку,
 Адали брусницу
 Ды за гэту мазні́цу.

79.

Ўздзіў братъ ды па сястрыцу, — ни прывёзъ;
 Ды стаиць кѣ́ничык у га́начку, рагѣ́ча,
 Братъ съ сястры́цаю раста́цца ня хоча,
 Ды стаиць кѣ́ничык на ста́инци, ножка́й — тупъ,
 Аставайся, мая сястры́ца, адна тутъ;
 Стаиць кѣ́ничык на ста́инци, хвастѣ́мъ — виль,
 Аставайся, мая сястры́ца, за сто́ миль.

80.

Ня думала ма́ци сбы́ци дзи́цяци,
 Ажна маё дзи́ця́тка й само збы́лося.
 Збы́лося дзи́ця́тка за адзінъ дзянэ́чыкъ, —
 Ня ўвидзі́шь, мамачка, за ўвесь гадѣ́чыкъ.
 Будзя маё мѣ́сцичка за сталомъ гуля́ци,
 Будзя мая лы́жичка сухая лижа́ци.

81.

Ляцѣли гўсачки цїрѣзъ сѣдъ,
Часъ-парѣ, Ганўлька, на пасѣдъ.
Што вамъ, гўсачки, да таго? —
Ёсь у мяне мамачка для таго,
Блѣславиць мѣсцичка, — я пайду,
А паставя крѣсличка, — я сяду
На тымъ жа куцѣ — залацѣ
Й на тымъ крѣсличку залатымъ
И тымъ жа мѣсци щасливымъ.

82.

Да дубу, зязюлька, да дўбу,
Часъ табѣ, Марылька, да шлюбу.
А што табѣ, зязюлька, да таго? —
Ёсь у мяне мамачка для таго,
Блаславиць мѣсцичка, — я пайду,
Заложиць кѣники, — я паѣду
Падъ тую гѣрачку крутую,
Падъ тую цѣркаўку святую.

83.

Ды хвалѣ жѣ табѣ, Божа,
Што мы папѣ ашукѣли,
Ня дѣрага за шлюбъ дали,
За нашаго маладѣга —
Поў-залатѣга,
А за нашу паненачку —
Чырванцѣў талѣрачку.

84.

Да бору, зязюлька, да бору,
 Прасилась Марылька да дому.
 — Вязи мяне, Василька, гдѣ ты ўзяў,
 Кабъ мой вяночикъ тўтъ ни звяў,
 Кали мая мамачка паглядзіць,
 Дыкъ инá твой вяночикъ пазлаціць,
 Кали мая мамачка пагліня,
 Дыкъ твой вяночикъ ни звя́ня.

85.

Маладзёнъка Марыля, ни кажі ни на ко́га, —
 Сама замужъ захацѣла,
 Бо бацькова рóскашъ да́бла,
 Бацькаў хлѣбъ палыно́мъ горкій,
 А маткинъ — гарчицай,
 Василькаў — ситницай.

86.

Дзѣ была зязюля, дзѣ быў салавей —
 Ды зляцѣлися ў вадзинъ садо́чикъ,
 Сѣли сабѣ на адзинъ кусто́чикъ,
 Ды клююць малинку зъ адны́е галі́нкі.
 Ды пьюць вадзицу за адны́е крыні́цы.
 Дзѣ была Марылька, дзѣ быў Василька, —
 Ды зѣ́халися на адно падво́рья,
 Ды сѣли сабѣ за адно засто́лля,
 Ды пьюць медъ-вино съ аднаго кў́бачка,
 Ды ядуць патраў́кі аднѣя лы́жичкай.

87.

На дварэ дробный дощъ идзэ, плюхота,
 Бярэ Васільку ды жаницца ахвота,
 А яго матачка ў варотахъ стаиць — ни вялиць.
 — Ня ёдзь, ня ёдзь, мой сыночыкъ, — гэтта дощъ,
 Ды ты свае вараныя кони патопишь,
 Ды ты свае дарагія сукни памочишь —
 — Ня бяду́й, мая мамачка, ды на мнѣ,
 Маю надзѣю на каралёву сэнажаць,
 Я тамъ свае вараныя кони папасу́,
 Я тамъ сваи дарагія сукни пасушу.

88.

На дварэ ясёнъ мѣсяць играя,
 Малады́й Василька варанога каня сидлая.
 — Прыступъ, прыступъ, вараны́й конь, блізинька,
 Пакланюся своей матацци нязинька,
 Што йна мяне малёнькага гадавала,
 Трыццать ночикъ цямніосинькихъ ни спала
 И сорокъ свѣчикъ яснѣосинькихъ спалила,
 Пакуль мяне маладзёнькаго ўзрасцила,
 А ўзрасциўши ды къ работушки прыўчила,
 А прыўчиўши у чужія людзи пуспила.

89.

Свякроў нявѣстка жадомъ жидая,
 Вышиўши на вўлку ды й пазирая.
 — Ня ёдзь, нявѣстка, ка мнѣ хваслива,
 Ды прыёдзь, нявѣстка, ды ка мнѣ щасліва.

Рассѣй сваю долю ды па маймъ поли,
 Рассыпъ сваё щасця ды на маймъ падворъи.

90.

Рада свякроў, рада,
 Што нявѣстки прыждала.
 — Сюды-туды яе пашлю,
 На пѣрадъ я й сама пайду. —

91.

У виннóмъ калодзиси
 Васілька каня пóя,
 Конь таей вады ня пье,
 А ёнь яго па галоўцы бье
 — Васілька — панічыку,
 Ня бій мяне па галоўцы,
 Ды гладзь мяне па грываньцы,
 Я табѣ буду вадгадуніць,
 Якъ паѣдзимъ да цещы,
 Дыкъ будзя цябе цеща витáць,
 Я табѣ буду цѣха стаяць,
 Кабъ ни ножкай ни тупнóць,
 Ни галоўкай ни скиўнóць,
 Кабъ вина ни разлици
 И кúбачкаў ни пабици,
 Кабъ цещи ни ўгнавіци
 И паненки ни ражжалици.

92.

Сягодня суботка — святы́й дзянечыкъ,
Звила сабѣ Марылька зъ руты вяночыкъ.
Ина́ яго вилá и зъ имъ гаварыла
— Я сваей мамапци вѣрна рабѣла,
Цяперъ жа стала я ёй ня мѣла. —

93.

Галубка зъ галубкомъ пацѣханьку брукѹя.
— Галубачка мая, сизынькая мая!
Кабъ я гэта вѣдау, што ты мая будзишь,
Ябъ табѣ гарохъ насиў, ябъ табѣ сучавѣцу
И съ крыніцы вадзицу. —
Васѣлька й зъ Марылькай пацѣханьку гавора
— Марылька мая, милѣнькая мая!
Кабъ я гэта вѣдаў, што ты мая будзишь,
Ябъ табѣ дамы стаўляў,
Ябъ табѣ сўкни спраўляў,
Ябъ цябе мѣдамъ палў,
Ябъ цябе гарѣлкай,
Якъ была паненкай.

94.

Ой, ббрамъ, ббрамъ, барочкамъ
Ѣхали сватѣўя радѣчкамъ.
Напѣрадъ ѣхаў Васѣлька,
На баяръ хўстачкай матая
— Стойця, ббаяры, паслўхайця,
Ци голубъ гудзѣ на вадзѣ,

Ци галубачка на гняздзѣ?
 Маладая Марылька пѣсни пяе,
 Ды на крэсличку сѣдзючи,
 Тонкую кашулю шіючи.

Дер. Новоселки Острошицко-Городецкой вол. Минскаго у.

1.

Ты бяроза май, ты кудравая, ✓
 Ты малодка май маладая. ✓
 Знаю, што твой мужь лихій, ✓
 Худо табѣ живучі,
 Лихому мужу гóдзючі.
 — Я жыву й цябе найду.
 Навары пива п'янога,
 Напай мужа лихога,
 У караваць спаці палажы,
 Саломкай абвядзи, лучынай падпалі.
 Выйдзи на вулицу,
 Крыкни па-маладзэцку,
 Свисни па-кавалёрску
 — Вы, сусѣдзи маё,
 Вы спіце, вы ня чуіця,
 Што ў ночь грымóта была,
 Майго мужа пярунь забиў.

2.

Пагнала я кароўку на расу,
 Спаткала я мядзвѣдзя ў лясу.
 — Мядзвѣдзечка, ци ни бацька ты мой?

Задзяры жъ ты кароўку маю,
 Увольні жъ ты галоўку маю.
 Я кароўкі ня ўмѣю даіць,
 Я падзілкі ня ўмѣю памыць. —

3.

Ляцѣли пташачкі ціразь гóрачку,
 Зязюля напéрадзі.
 Пташачкі ляцѣли, на гарахъ сѣли,
 Зязюля ў лúзи.
 Пташачкі сѣли, сѣли й запѣли,
 Зязюля закукавала.
 Ишли дзѣвачкі ціразь сѣничкі,
 Марыля на пасадъ.
 Дзѣвачкі сѣли, сѣли й запѣли,
 Маладая заплакала.

4.

Вячэрай, дзѣвачка, вячэрай
 Ды ў свайго бапчкі.
 Астаніся ты да лихой свякрыві, —
 Вячэраці ні дадуць.
 Самі сядуць вячэраць,
 Цябе за вадой пашлюць.
 Гара высóка, вада далёка —
 Трэба прынесць.

5.

Братъ сястру на пасадъ вядзé,
 Ина жъ яму да ногъ падзé.

— Брадичка ты мой рѳднинькѳй,
 Чи ли я табѳ дакучила,
 Чи русѳю касѳю,
 Чи свает красатѳю? —
 — Ни дакучила ты мнѳ
 Ни русѳй касѳю ни свает красатѳю,
 Дакучили мнѳ госци
 Што субѳты прыиждѳаючи,
 Што нидзѳля адѳиждѳаючи. —

6.

На дубѳчку на вяршѳчку,
 Тамъ пасѳяѳ казакѳ грѳчку.
 Узѳла шура-бѳра
 Казакѳву грѳчку здула.
 А ни грѳчки, ни мякины,
 Ни дзѳѳчыны чарнабрывы.
 А кабѳ жа мнѳ тоя дали,
 Што ѳчѳра абищали, —
 Чатыры вѳлы и каровы
 И дзѳѳчыну чарнаброву.

7.

Вой пасѳяѳ я гарѳшку
 На пырокаѳ нѳѳцы,
 Купиѳ я чаравички
 Свает чарнабрыѳцы.
 Ни удаѳся той гарѳшыкѳ,
 Тольки лакатѳчки,
 Знасила мила чаравички, —
 Тольки пѳрадѳчки.

8.

✓ Празъ узгоракъ дарожачка,
 Тамъ ишла сиротачка.
 Спаткаў яе самъ Богъ зъ неба.
 — Куды идзешь, сиротачка? —
 — Я йду матки шукаць —
 ✓ — У цябе матка ёсць ды ў доми,
 ✓ Ёсць у доми ды й родна. —
 — Ёсць у доми дыкъ мачиха,
 Галоўку чепа — валасы рве,
 Кашульку дае — смярцельне клянэ,
 Кабъ гэту ни знасила,
 Другой ни прасила.

9.

Сады маё, сады,
 Сады зяляшчыя! ✓
 У аднымъ садочку
 Зязюля кукуиць,
 А ў другімъ садочку
 Сынъ зъ маткай гаворыць:
 — Сынку мой, сынку,
 Сынку найвярнѣйшій! ✓
 Скажы мнѣ праўду,
 Хто табѣ милѣйшій: ✓
 — Ци цеща, ци жонка,
 Чи рѣдная матка? — ✓
 — Мнѣ цеща мила для майго прывѣту,
 А жонка якъ яблыня ў цвѣту,
 А мая рѣдная матка милѣй усяго свѣту. — ✓

10.

Зяленая рутачка, жоўтый цвѣтъ, ✓
Чаму цябе, сўжанка, доўга нѣтъ?

Писала бѣ письмы, — ня ўмѣю,

Паслала бѣ паслы — ня ймѣю.

Пашла бѣ сама — баюся,

Вяликая дарожка — ўтомлюся.

11.

У поли елачка,

Падъ елачкой талинка,

На талинцы коничикъ,

На конику сядзѣльца,

На сядзѣлцы малойчыкъ,

На малойчыку шапачка,

На шапаццы кветачка,

На кветцаццы пташычка, —

Гэта ни пташычка,

Гэта яго жоначка.

12.

Матулька мая, я ў госци хачу —

— Дзицятка маё, — пираймўць —

Матулька мая, ў мяне ножки баляць —

— Дзицятка маё, ў мяне крэслы стаяць —

Матулька мая, я ѣсци хачу —

— Дзицятка маё, я й наливаю —

Матулька мая, я пици хачу —

— Дзицятка маё, я пива тачу —

Матулька мая, я да дому хачу —
 — Дзипятка маё, а каня залажу —
 Матулька мая, мяне мужь будзя биць —
 — Дзипятка маё, умѣй дараваці.

13.

Якь дуду́, такь дуду́,
 Па калѣни ў либяду́,
 — Ци я табѣ наймитка,
 Што босая хаджу? — ✓
 Хадзи, жонка, боса, ✓
 Такь табѣ ўдалося,
 А мнѣ падаецца
 Гарэлачка й пьецца.

14.

Я калі да ў матульки была,
 Якь вишынька ў садочку цъвила.
 Асталася злomu духу — мужыку,
 Ссушыў мяне якь мякинку ў духу.

15.

Матуличка мая забидавала
 — Ой, дзѣ маё дзиця занащавала? —
 Маці, ні бялуйца па мнѣ,
 Думала, маці, ня збудзишь мяне,
 А збыла мяне за малый часокъ,
 Ня ўгледзишь мяне за цѣлый гадокъ.

16.

Зашумѣли казачиньки у паходь супаўночи,
Заплакала Марўсинька свои ясны вочи

— Ни плачь, Маруся, мы вѳзъмимъ съ сабою, ✕
Мы праѳдзимъ Русь — Украйну, назавемъ сястрою,
Хоць сястрою ни раднѳю — салдацкай жанюю. ✓

д. Мятличино, Острош-Городецкой вол., Минск. у.

17.

Раби́на, рабинушка, рабина мая!
Чаго ты, рабинушка, рана зацвила...
Ци ня ў тую пѳру мамачка радзи́ла,
Ни дадаўшы рѳзуму ў людзи пусцила.
А жыву я й гадѳчыкъ, жыву я й другий, ✓
На трѳций гадѳчыкъ засмуцилася,
Мнѳ да матки ў гѳспики захацѳлася.

Прасила я кѳника — капя ни даюць,
Прасила я пихатѳй — дыкъ ни пускаюць.

Абярнуся, мѳлада, сивѳй зязюлий, ✓

Палятѳ, палятѳ кѳ матаццы ў гѳспики

А сяду я, паду я на сухой липи, ✓

А запяю пѳсинку тонко-высоко,

Што мая радзи́начка вѳльми далѳка,

Ни сивѳй коничакъ усѳ ни дабяжыць, ✓

Ни сивѳа зязюличка усѳ ни даляциць. ✓

— Палятѳ, палятѳ кѳ матаццы ў вишнѳѳ садъ ✓

Запяю пѳсинку моцно жаласную. ✓

Мая матуличка ды на сѳвичкахъ хѳдзя

Ды сваихъ сыночкаў ды абуджая,

— Устаньця, сыночки, ды мае сакалѣчки,
 Што ў нашымъ садочку ды пташка пяець? —
 Самый бѣльшій братачка стрѣльбу бяраець,
 Сярэдняй братачка стрэлкі падаець
 Самый мнѣйшій братачка стрыляець ни даець
 — Выняси, выняси чісовінькій столъ,
 Пасыпимъ ішанічкі й золата,
 Калі сива зязюля — пшонкі паклюе,
 Калі наша сястрыца — золата забярэ.
 Калі сива зязюля — ляці ў шырыі боръ,
 Калі наша сястрыца — ляці къ намъ у дворъ. —

18.

А ў лўзі, а ў лўзі ды зязюлька кукуя,
 Па мнѣ мѣладзі ды матулька бядуя.
 Сціхні, пірастань, зязюля, кукаваць,
 Пірастань, матулька, бедаваць.
 Я наўчылася ды гѣра гараваць.
 Па ваду іду бѣсымі ножкамі,
 На зару гляджу яснымі вѣчкамі,
 А я думала, што зара пірагарауя,
 А то мой татўлька вялікій банкетъ (sic) маѣ,
 Па двару ходзя да мяне ўспамяная
 — Мусяць, маѣ дзіця шасця-долі ни маѣ,
 Што яно ў мяне ў гасцяхъ ни бывая.
 Аўзыйдзі, ўзыйдзі, ды вячерняя зѣрка,
 А прыдзі, прыдзѣ, ды ніщасная донька —
 Зорачка ўзышла — ўвесь свѣтъ асвяціла,
 Донічка ўзышла на дворъ — увесь народъ засмуціла,
 Узышла ў хату — всю радню пажалила.
 — Ня вѣдала, матка, да вялікаго броду,
 Чаму ня ўкінула ды маленюкую ў вѣду! —

19.

(Вар. изъ дер. Новоселокъ).

Адау мяне татка ды замужъ далёка.
 Живу я гадокъ, живу я й другій,
 На трэцій гадокъ затаскавала —
 Да матки ў госци захацѣлася.
 Абярнуся мблада да сивай зязюляй,
 Паляту да матки ў гóсцики.
 Празь бары ляцѣла — бары тапила,
 Празь лугі ляцѣла — луги сушыла.
 Якъ зачула матачка, у сѣничкахъ хóдзючи,
 У сѣничкахъ хóдзючи, нявѣхну бóдзючи.
 — Устань, Насця, выйдзи — паглядзи,
 Што за пташка у саду пяе.
 Кали наша дзицѣтка — ляци кь намь у дворь,
 Кали сивая зязюля — ляци ў ширый борь. —

20.

Жила-была ўдава,
 Мѣла сабѣ адну дочь.
 Ни ўсыпала цѣльня ночи,
 Адну ночь уснула.
 Ачнулася — бѣлый свѣтъ.
 Устала ўдоўка — доньки нѣтъ.
 Пашла па вишневинымъ саду —
 Сваей доньки ни найду.
 Пашла ўдоўка да ракі,
 Прамываиць свае глазки.
 Во й на горки на крутой
 Стаиць мальчикъ маладой

Кличиць: «— удѡвачка, пастой,
 Красавица — абажджы,
 Бѣла лица пакажы,
 Я ўсю праўдачку скажу:
 Твая донька падъ вянцомъ,
 Падъ вянцомъ съ прыўдѣлымъ малайцѡмъ,
 Умываицца мыльцѡмъ,
 Уцираицца рушничкомъ,
 Учесываицца грыбьяшкомъ...

21.

Ахъ, лѣсамъ, лѣсамъ тры дарѡжычки,
 Тудѡю йшли тры малѡйчыки.
 Ахъ, адзинъ идзецъ — пѣсиньки пяецъ,
 А другій идзецъ — у скрыпачку йграя,
 А трэцій идзецъ — сільнинька плача.
 А хто да матки идзецъ, — пѣсиньки пяецъ,
 А хто да жаны йдзецъ, — у скрыпачку йграя,
 А хто да мачихи идзецъ, — сільнинька плача.
 Пираймая маці ў поўдарѡжычки
 Съ хлѣбамъ-сѡлью, съ щасцимъ-долій
 — Ни радъ я таму, тольки аднаму, —
 Маей мамацци. —
 Пираймая жана ў вароцичгахъ
 Зъ бѣлымъ сырамъ зъ малѣнькимъ сынамъ
 — Ни радъ я таму, тольки аднаму, —
 Раднѡму сынкѹ. —
 Пираймая мачыха ды на парѡзи.
 Зъ горкимъ дѣмамъ, за дубовымъ кіямъ.
 — Чаму на цябе, сынокъ, вайны ни было? —
 — Вохъ, ты, мачыха, вохъ ты чудная!
 Я й на вайнѣ быў, — ништо ни забіў.

Кѣля мямѣ кули, якъ пчолы гули,
 Кѣля мяне салдаты, якъ мостъ лижали,
 Падѣ мной коники сѣльнинька йрзали,
 Кѣля мяне шабильки, якъ звонъ звинѣли. —

22.

Паѣхаў сужынька жаницца,
 Маѣ матулька журыцца
 — Чаму майго дзвизяци доўга нѣтъ?
 Ци яго коники прыстали,
 Ци яму дзѣвачки ни дали? —
 Зачуў жа тѣя сужынка
 — Ни журыся, маѣ мамачка, ни журыся.
 Маѣ коники ў грунь бягуць,
 За мной дзѣвачки ў слѣдъ бягуць. —
 (Свадебная).

23.

Ляцѣли пташычки на тры стадачки,
 А зязюля напѣрадзи,
 Усѣ пташачки на гарэхъ сѣли,
 Зязюля ў далинѣ.
 А ўсѣ пташачки сѣли-запѣли,
 Зязюля закукавала.

.....

(ср. № 3).

(Свадебная).

24.

ш А ў нядзѣличку парáничку
 Дзѣвачка сѣни мяцець.
 Вѣничкамъ махнѣ, цяжка ўздыхнѣ,
 Сильнинька заплача.
 Прыйшла да яé мамачка яé,
 Пытаецца ў яé:
 — Чаго, дзипятка, чаго, мила,
 Такъ сильнинька плачешь? —
 — Мама мая, рóдная мая,
 Якъ жа жь мнѣ ни плацаць —
 Казали людзи, близкія сусѣди,
 Што мяне за мужь аддацѣ —
 — Маё дзипятка, маё милóя!
 Ни давай людзямъ вѣры,
 А йдзи ў садочикъ,
 Ды звій вяночикъ,
 Сядзь сабѣ мижь дзѣвачыкъ —
 — Дзѣвачки сидзяць, па вяночку дзиржаць,
 Мяне не прымаюць.
 Кабетки сидзяць, па сыночку дзиржаць,
 Яны мяне ни паджыдаюць.
 Дзѣ дзявóцкія лаўки — адъ квѣтокъ жаўцѣнькія,
 Дзѣ жанóцкія — адъ слѣзакъ макрѣнькія. —

25.

V
V
V
 Сухі дубы, сухі, чаму ни зялёны,
 Маладый малóйчыкъ смўцинъ ни вясельй.
 А якъ жа мнѣ жыццi, вяселаму быццi: —
 Чужія жóначки, якъ пирапѣлачки,

А мая ниўд́алая на свѣтъ (sic) ни гадна́. ✓
 Вазьму я ниўд́алую за б́лую ручку, ✓
 Павяду я ниўд́алую къ цихаму Дунаю, ✓
 Укину ниўд́алую у вирь галавою. ✓
 Па лужочку хаджу, калиначку ламлю. ✓
 Калину ламлю, смародзину кину; ✓
 Удовачку люблю, дзѣтакъ нинавиджу. ✓
 — Ня бойся, малб́йчикъ, ня бойся, маладой, ✓
 Ты пб́йдзишь съ касой, дзѣтки зъ грабильќами, ✓
 Ты будзишь касиць, дзѣтки заграбаць, ✓
 Ты будзишь пласциць, дзѣтки ў коны класць. —
 А касиў я, касиў, захац́ў я їспи. ✓
 — Схадзи, мой миленьќий, некаму прынесци. — ✓
 Богъ дай, маё с́на асакою с́ла, ✓
 Богъ дай, мая каса ў кругъ сагнулась, ✓
 Кабъ мая ниўд́ала ўзадъ вярнулась. ✓

26.

А на гарэ соўничка, у далини туманъ, ✓
 А на маемъ с́рдыньку журба и пичаль. ✓
 Паўхаў миленьќий у чужй-далекй край, ✓
 А я маладзёсинька за имъ у дагб́нку. ✓
 — Вярнися, милёсиньќий, вярнися дамоў, ✓
 А кали ня вёрнися, — вярнуся адна ✓
 Выбярү саб́ коника што найд́пшага, ✓
 Запрагаю ў калясачку маляваную, ✓
 Паўду ў дарб́жычку выбиваную, ✓
 Прышжжаю я дамоў. ✓
 А с́ла я ќля крыштальнага акошычка, ✓
 А гляну я ў вакошычка, — ✓
 Ажна мой милёсиньќий в́лачкай идзецъ, ✓
 Рясканалью-шэльмицу падъ р́чки вядзецъ, ✓

А мнѣ маладзюсинькай гасцинцы нясець. ✓
 А што тамъ за гасцинцы —
 Адна драціная плець.
 Драціная плётачка растрапалася,
 А я маладзюсинька згадалася,
 У новую каморачку схавалася,
 Залатымі замочкамі замыкалася,
 Пакуль тая шельмица нагулялася,
 Я маладзюсинька наплакалася.

27.

Р.ч.н. Зяленая дубровачка, ✓
 Чаму ў цябе явароў многа —
 Зяленага ни вѣднага? ✓
 Ёсць каму пастаяць,
 А некаму папумѣць.
 Маладзёненька дзѣванька,
 Чаму ў цябе бацькоў многа, —
 А рѣднага ни вѣднага? ✓
 Ёсць каму ѣсць и пиць,
 А некаму парадзиць,
 На пасадъ пасадзиць.
 Парадзили якъ лябедачку,
 Пасадзили якъ сиротачку,
 Падъ куть мима агонца,
 Падъ ясенинкімъ слонцамъ. —
 Самъ Богъ тоя бача,
 Што сиротачка плача,
 У Бога доли прося
 — Дай жа, Божа, доли,
 Ціхаю гадзіцу, добрую чылядзіну. — ✓

28.

Дзѣваччина мамка да пирадь Богамъ стаиць,
 На крыжъ ручки дзяржыць,
 Ды просицца у Бога ды зъ неба ды на зѣмлю,
 Ды зъ неба туманачками, ды па двару расіцаю,
 У ваконьца яснымъ слоньцамъ
 Паглядзѣци дзицяци, чымъ яно прыбярона,
 Якъ яно параджона.
 Прыбярона — якъ бѣль бѣла, параджона якъ бѣдная,
 Параджона — якъ лябѣдачка,
 Пасаджона — якъ сиротачка.

29.

Съ суботы на нядзѣличку
 Пачина́ли вяселійка,
 То ў скрыпки, то ў дудачки,
 Жоначки ў далончакі,
 Дзѣвачки ў пѣсинкі.

(Свадебная).

30.

Кабъ я была каравайница,
 Я бъ умѣла каравай мясиць,
 Я бъ умѣла Бога прасиць:
 — Сыйдзи, Божа, зъ неба,
 Цяперъ жа намъ трэба
 Каравай учиняци
 Ручкамі ды бялёнькімі (2)
 Мыслямі ды дабрэнькімі. —
 (Свадебная).

31.

Прыданыя на дворъ ёдучь,
 Куры падъ клѣць бягуць.
 — Ахъ, куды вы, куры,
 Ни бяжыця падъ клѣць.
 Нямножка жъ васъ трѣба:
 Семъ на вячеру,
 Восьмая на пячення,
 Дзвятая на спидання,
 Дзисятая на адъжджання. —

(Свадебная).

32.

Нашъ сужинка паничъ
 Пирадъ ганачкамъ стаиць.
 Усѣ баярачки запытайцися ў яго,
 Ци любя ёнъ каго?
 Ай, любя ёнъ, любя рыбачку-краснавѣчку,
 Дзѣвачку-чарнаброўку.

(Свадебная).

33.

Ой, ня думай, дзѣвачка, што табѣ тутъ добра будзя:
 Радзіна разъѣдзицца, свякроўка аглѣдзицца,
 Радзіна за бярэзничакъ, свякроўка ў качарѣжничакъ,
 Радзіна за ўзгорачакъ, свякроўка за пастрѣмачакъ.

(Свадебная).

34.

Ня гнѣвайся, мая братѣўка, на мяне,
 Што я сѣла блізюсінька ли цябе,
 Што я сѣла за столикамъ за тваимъ,

✓ Я прѣѣхала ды за братачкамъ за сваймъ.
 Было ни хадзиць, майго братачки ни любвиць,
 м ✓ Было ни хадзиць каля рэчички на брадѣ,
 Было ня ёсьць абараначкаў ў мядѣ.
 Абараначки-абманочки, абманиця,
 Цябе, маладу, адъ дзѣвачакъ адманиця,

35.

Упала, упала цяцера
 Ды ў вяликая дзядзиўя,
 Ды ў густую макрыцу,
 Ды ў зяленую травицу. ✓
 Я то дзядзиўя паламлю,
 Зяленую травицу падпалю, ✓
 Густую макрыцу патапчу. ✓
 А ўпала, ўпала дзѣвачка
 Ды ў вяликую сямейку,
 Ды ў вяликія дзівяры,
 Ни ў прѣязныя залвицы.
 Я тья дзівяры пажаню,
 Залвицы замужъ паддаю.
 Дзівяры будуць сусѣдзи,
 Залвицы будуць госци ў насъ.

36.

Прыляцѣли журавы,
 Сѣли-пали пали на ралли,
 Стали раллю капаць,
 Сами съ сабой гукать,
 Ды ўсе абъ ралли гавараць.
 — Дѣшій ралля ранняя,
 м А якъ тая позняя.
 А на ранній раллици

Родзиць жита — пшаница,
 А на поздній раллицы
 Родзиць тольки мятлица. —
 Сабралися мужики
 Усё абъ жонкахъ гавараць.
 — Лѣпій жонка первая,
 Якъ другая ци трэця.
 Съ первай жонкай дзѣтки мѣў,
 Зъ другой гадаваў,
 А съ трэціей разсылаў.
 «Идзиця, дзѣтки, служиця,
 Якъ мачисѣ гадзиця».
 Пайшли дзѣтки служиць.
 — А ў карчомацци папили,
 А ў перкаўци звинчали,
 А ў каморы спаць клали.
 Пытаицца папóвичь,
 — Аткуль родамъ вайтовичь? —
 Пытаицца папоўка,
 — Аткуль родамъ, вайтоўна? —
 А я родамъ папоўна,
 А йще къ таму вайтоўна —
 А я родамъ поповичь
 А йщѣ къ таму вайтовичь. —
 Кабъ мачиха прыпала,
 Брата съ сястрой звинчала.
 Пбйдзимъ, братка, на поля,
 Абѣрнимся травою.
 На братачку бѣлый цвѣтъ,
 На сястрыцы сининькій.
 Идуць дзѣўки траву йрваць,
 Брата съ сястрой успаминаць.
 А то тая травица —
 Братъ роднинькій съ сястрыцай.

37.

м А на гарэ два дубочки,
 А трэцій малёнкіі, —
 Загибаиць на Украіні
 Казакъ маладзёнкіі...
 А пра што жь ёнъ загибаиць, —
 Што доли ни маиць.
 Сядзиць сабѣ падъ яваромъ
 Да ў скрышачку йграиць.
 Яго й скрыпка зь явару,
 Яго й струны зь руты
 Якъ зайграя, заспивая, —
 На ўсё войска чуць.
 Усѣ апеначки, усѣ грыбочки
 Каля калодачки,
 Ни аддай, матуличка,
 За салдата дочки.
 За салдатамъ наживецца,
 Слезакъ наллецца,
 А якъ выйдзиць на вўлачку,
 Кажинь насмяецца.

38.

м Якъ дылі, такъ дылі, (sic)
 На палицы блины,
 А на пэчи пиралэчи,
 На стаўцу пирагі.
 Кабъ здаровы былі
 Да гарэлицы далі,
 Хлѣба папрасілі,
 М'яса пакрышілі.

39.

Била жана мужа, била,
 Кинула ў крапіву
 — Ляжы, мужу, тута,
 Пашукáй прўта. —
 А ёнъ жа жъ устаўши
 Ёй шапачку зняўши
 — А спасяба жъ табѣ, жана мила,
 Што ня крѣпка била.
 Куплю табѣ гáрниць меду
 И паўгáрца пива. —

40.

Напишу письмо да тры листы:
 Первый листъ — да рóдныхъ матки, ✓
 Другій листъ — до сястры рóдныхъ, ✓
 А трэцій листъ — да жаны маладой. ✓
 Дзѣ matka плакала, тамъ рэчка циклá,
 Дзѣ систра плакала, тамъ ручей,
 Дзѣ жóнка, — тамъ расы нимá.

41.

А мой мiлинкiй чорнобрóвинкiй
 Па двары ходзя, караваць робя
 Зъ аднэй дощички.
 Спади кладзецца, къ сцянѣ вёрницца.
 Ци то сцина, — то твая жана.
 Милѣй жа сцина, якъ ты, жана,
 Милѣй щелачка, якъ твая

42.

Ишоу Богъ дарогай широкаю
 Зъ густыми капами, зъ вяликими сциртами.
 Нашъ гаспадаръ у варотахъ стаиць,
 Шапку ў рукахъ дзяржыць
 И Богу ўкланяцца.
 — Да ка мнѣ, Божа, ка мнѣ!
 У мяне — гумно вяликое,
 Азярѳды высокія,
 Ды ёсь дзѣ азярѳдзиць,
 Ды ёсь дзѣ капамъ стаиць,
 Есь дзѣ сциртамъ легчи.

43.

Запрасили братѳчки
 Ды сястрыцу ў госци.
 Дыкъ багатая систра на куць сядзиць,
 А худая — бѣдная проциў пѣчи.
 Багатай сястрыцы медь ня пьецца,
 А худая — бѣдная слязьми лъецца.
 — Ци жъ я табѣ, братка, ни рабила,
 Ци жъ я твайго дзѣла ня слухала,
 Ци я тваихъ дзѣтакъ ни гадавала? —
 И пайшла бѣдная ў роўная поля
 И запѣла пѣсню рўзными галасами.
 И зачула багатая ў ваконца глѣдзючы
 — Дыкъ братѳчки рѳдняя,
 Пасылайця па мяне,
 Пасылайця жъ и па яе. —

44.

(м. Рубежевичи Минск. у.).

Цикля рэчка съ-падъ кáминя,
 А другая зъ гаю.
 Зваў сабѣ казачинька
 Дзяўчыначку на парáду.

— Парáй, парáй, дзяўчыначка,

Ци мнѣ цяперъ жаницца,

Ци вóсьяни дажидаци? —

— О, я табѣ, казачинька,

И ráю й ни ráю,

Бо я съ табой вéчаръ спáла,

А другога маю.

Бодай жа ты, казачинька,

Тады ажаниўся,

Якъ сухій дубъ развѣўся. —

— Бодай жа ты, дзяўчыначка,

Тады замужъ пайшла,

Якъ у мельницы на кáмини

Пшаница ўзыйшла. —

45.

Заплакала малóдэчка

— Парá, дамóў, парá!

А мнѣ дамоў ня хочицца:

У мяне дома чужинька,

Чужая маці, чужій бацька.

Пашлюць меня на вадзіцу

У студзёную крыніцу.

Ни вады жадаючи,
 Ды мяне збываючи.
 Свякроўка — матулька,
 Ци жъ ты мяне датуль ни знала?
 Нашто мяне, матулька, за сына бра́ла?

46.

(с. Крюковичи Рѣчиц. у.).

Ни пазна́ла маці
 Роднага дзицяці;
 Тольки тады пазна́ла,
 Якъ на кабѣрци стала,
 Ды пярсе́начки миняла
 Ё шлюбамъ шлюбавала.
 Тольки жъ тады пазна́ла,
 Якъ къ ножинькамъ упала.
 — Маці мая, цяпѣръ жа я ни твай.
 Цяпѣръ жа я таго пана,
 Зъ кимъ звипча́на. —

47.

Ды зялёнь рамонь, зялёнь,
 Надъ усё зялянѣйшій.
 Ды багаты нашъ пань, багаты,
 Надъ усіхъ багацѣйшій.
 Ды выкаціў вина бочку,
 А другую мядочку,
 А трэ́ццю гарэлачку

Ды напайў своё жнеячки
 Яны жнэйки маладыя,
 А сярпбчки залатыя.

48.

А на гарэ касецъ кóсиць,
 Ды прылѣгши галóсиць
 — Ци мая каса тўна,
 Ци мая жина скўпа?
 Прынесла мнѣ абѣдаці
 Ды гарщóкъ сырбватки
 И хлѣба скарыначку,
 Ды забылася ложки прынесць,
 Ды мачай, мужу, скарынкай,
 Ды зави мянѣ гаспадынкай.

49.

(д. Кондратовичи Острошицко-Город. вол. Мин. у.).

О, гóры, гóры, даліны!
 Бѣгли кóники, бѣгли коники,
 Вязли карэту синюю,
 Звинчали дзѣвачку сїлаю.
 Ни дáромъ яе звинчали — за грóши,
 Што сужóнка яе харошій.
 Харошій-прыгожій, гаму чаровікъ ни прывѣзь?
 Хоць чырвóныя прывязи,
 Будзись насыць на гразі,
 Хоць ни на грази, па Дунаи,
 Кабъ падкоўки ни зліняли.

50.

Ай, авясэць, мамачка, авясэць!

Ды калижъ Богъ сватѡу прышлець? V

— У вѡсинь, дзицѣтка, ў вѡсинь.

Будуць фэдзиць па восимъ. —

А ня буду, мамачка, ня буду аўсá жаць, V

Ды буду, мамачка, сватѡу ждаць.

Дзевяць кáлэ вароть абъфэдзя,

А восимъ зафэдзя.

51.

Заручѡначка — дзѣвачка,

— Падáй мамачцы вадзицы

Ды съ халоднинькай крынцицы.

— Ни падáмъ, мамачка, ни падáмъ,

Бо гэта вадзица дарагая,

Даражэй меду и вина. V

Я твай, мамачка, ни слуга,

А слуга тагѡ пана,

Зъ кимъ заручана. —

52.

Сядзѣла куналка на плѡци,

Яé галоўка ў злѡци,

Ды прося ў Бога пагѡды.

— Ды дай жа, Божа, пагѡду.

На гэту почку вясэлу; V

Будуць музѣики йграци,

Будуць дзѣвачки гуляци. —

53.

Божа нашъ!

Кюдицца крышталь на санажаці.

Божа нашъ!

Маниўся сужонка дзѣвачку ўзяці

Божа нашъ!

Маладзѣнька ня ўмѣла жаці

Божа нашъ!

Узилá сярпóкъ, нажала снапóкъ

Божа нашъ!

Нажала другій, и тый жа тургій

Божа нашъ!

Нажала трэцій, и тый ни дарóчій

Божа нашъ!

Ни жала я ў матки

Божа нашъ!

Ня буду жаць у цябе

Божа нашъ!

54.

(д. Поросятники, Борисовск. у. Мин. г.).

Нихто ня вѣдая,

Што ў нашымъ каравай

Семъ вядзёръ вады,

Восимъ пудоў муки,

Дзевяць карцёў масла,

А яецъ паўтараста,

Тры сыры скрышылі,

Каравай накірасілі.

55.

Ляцѣли гусачки су краю,
 Пыталися ў жоначикъ караваю.

— Чи ўжо, жоначки, ўсадзили,
 Чаму насъ, гусачакъ, ни прасили?
 Мы жъ бы на мѡра злитали,
 Мы жъ ба вамъ красачакъ сабрали,
 Мы бѣ вамъ каравай прыбрали,
 Сваими бѣ лапкама страчили,
 Каравай пакрасіли. —

56.

Стаяла калина сями лѣтъ;
 Сячиця, рубайця на загнетъ,
 Кабъ нашъ загнецикъ йсенъ быў,
 Кабъ нашъ каравай красинъ быў,
 Кабъ нашъ маладый славинъ быў.

57.

Саколька на вылицы,
 Сѣў на вароцикахъ,
 Крѣплійкама махая,
 Пташчакъ сабирая.

— А пташчички маё,
 Собирайцися ка мнѣ,
 Палячу я зъ вами ў шчырыя бары,
 На жоўтыя цвяты,
 На салодкія мяды. —

58.

Василька ня выйдзя, —
 Сѣў за сталáми, хўстачкай махаючы,
 Свашучакъ собираючы.
 — Свапички маé, сабирайцися ка мнѣ.
 Я паѣду й зъ вами у чужыя людзи,
 Па тую чужáначку,
 Па красную дзѣвачку. —

59.

Ляцѣў салавей цѣраць тры садбы,
 У чацвертымъ саду сѣў на клянú.
 — Што табѣ, салавей, спадабáлася,
 А ци клёнъ, ци явóръ, ци калиначка? —
 — Ни клёнъ, ни явóръ, ни калиначка,
 Спадабáлася мнѣ дробная цирачка. —

60.

Ѣхаў Василька цѣраць тры сялбi,
 У чацьвертымъ сялѣ стаў на дварэ
 — Што табѣ, Василька, спадабáлася,
 Ай ци мѣдъ, ци вино, ци гарéлачка? —
 — Ни медъ, ни вино, ни гарéлачка,
 Спадабáлася мнѣ красна Евачка. —

61.

Ни знайся, мѣсяцу, ды зъ зорками
 Тольки знаць ды видаць, што ясёнъ свѣця. У

Ни знайся, Василька, ды съ свашками,
 Тольки знаць-видаць па шапаццы.
 У яго шапачка якъ жаръ гарыць,
 У кишени хустачка, якъ макъ цвициць.

62.

За сянью, за сянью зѣлинъ садъ.
 Нихто ў тымъ сядзи ни бываець.
 Анна¹⁾ Воличка бывала,
 Чирвону рожу саджала,
 Синія васильки сѣла,
 Гибкія лавачки масціла,
 Карагодъ дзѣвачакъ вадзила.
 Наѣхаў Василька самъ-дзисяты, —
 Пусціў коника ў зѣлинъ садъ,
 Чирвоную рожу патаптаў,
 Синія васильки пазьбидаў,
 Гибкія лавачки паламаў,
 Карагодъ дзѣвачакъ разagnaў,
 Анну Воличку къ сабѣ ўзяў.

63.

Сядзиць галубокъ на пирашлоци,
 Ключе бабокъ,
 Але яго галубка пшаничку.
 Табѣ, галубка, салодакъ бабокъ,
 А мнѣ — не.
 Сядзиць Василька за столикамъ,
 Пецць мядокъ,
 Але яго Воличка сѣщицу.
 Табѣ, Василька, салодакъ мядокъ,
 А мнѣ — не.

1) Одна.

Табѣ, Василька, рѣнная¹⁾ мамка,
 А мнѣ — не.
 Цябе пабўдзиць, мяне нагўдзиць
 На вулицы:
 Санливая, драпливая нявѣхна,
 Харошинькій, вўмнинькій, разумнинькій
 Сынокъ мой.

64.

Харошій, прыгожій Василька!
 Ци ня сонца яго радзила,
 Ци ня мѣсяць яго гадаваў,
 Ци ня зорки яго калыхали? —
 Радзіла мяне матулька,
 Гадаваў мяне татулька,
 Гадавали мяне сястрыцы.

65.

На сишинькимъ моры
 Василька капя поіць,
 Конь тае вады ня пьець,
 Ёпць яго па галоўци бьець.
 — Ня бій мяне па галоваццы,
 Шануй мяне ў дамѣццы,
 А я цябе ў дарожаццы.
 Якъ будзя цеша видаць,
 Я буду циха стаяць,
 Кабъ кубка ни пабиць,
 Кабъ вина ни разліць,
 Кабъ цешу ни ўгнавиць. —

1) родная.

66.

(Купальныя).

Ишла купалка сяломъ, сяломъ;
 Закрыўши вѣчки, пяёмъ, пяёмъ.
 Стали людзи дзивица,
 Стала купалка сварыцца.

— Якія вы, людзи, дѣ дзивныя!
 Я ня ў гэтакимъ сялѣ была,
 Ня гэткаго дзива видзила:
 Лисица-псица й кросны й тчець,
 А ракъ-нибаракъ цѣўки сўчиць,
 Муха-псяю́ха ў пѣчи палиць,
 Вадзѣнь гудзиць-вадѣ (sic) няйдзець,
 А камаръ пициць-вадѣ таццѣць. —

67.

Звала купалка Илю на йгру.
 — Хадзи, Иллища, къ намъ на йгрѣща —
 — Ни маю часу, купалачка,
 Ни маю часу, цѣмна ночка —
 Пильнуй жита хрысціянскага,
 Кабъ вѣдзьма ў нѣчи ни хадзила,
 Ўжици залѣмы ни ламила,
 У кароў малака ни адбирала. —

68.

Выйду, выйду на вўлачку,
 Удару, ўдару ў ладѣначки

Абъ залатыя пярсе́начки.
 Якъ зачу́ў тоя мой свикра́тка,
 Ня ро́дны́й татка.
 — Ня бій, дзиця́тка, ў ладо́начки,
 Ни паламай залатыя пярсе́начки. —
 — Нѣтъ табѣ дзѣ́ла, мой свикратка,
 Ня ро́дны́й татка.
 Ня ты гадаваў ладо́начки,
 Ня твой сынъ спраўляў пярсе́начки.
 Гадаваў ладо́начки мой тату́лька,
 Спраўляў пярсе́нкі мой браці́тка.
 Купляў пярсе́нкі ў го́радзі,
 Прыслаў насыць мнѣ мо́ладзі:
 — Наси, сястрыца, што дзянѣ́чыкъ,
 Успаминай брата што часочы́къ. —

69.

На моры вутка купалася,
 На биражочку абдавалася,
 На крутой го́ры сушилася.
 Ляцѣ́ли гуси со сто́раны,
 Крыкну́ли гуси разъ по́ разу
 — Чаму, Вясі́лька, ня жени́ся? —
 — Якъ жа я маю жани́цца?
 Ячень у гаро́дзі ни налиўся,
 Коні́къ на ста́йні ня.....
 Дзѣ́вачка ў дзиця́тки ня выра́сла.
 Цяперъ жа я буду жани́цца:
 Ячень у гаро́дзі налиўся,
 Коні́къ на ста́йні ўжо.....
 Дзѣ́вачка ў дзиця́тки выра́сла. —

70.

Ходзиць вечарь па вулицы,
Дзѣ яму спаці-начаваци?
Спаці стаці ў канці силá
Напрóци Яськавага двара.
Тамъ вўлачка мяцёная,
Та Вóличка заручóная;
У ихъ пива навáрына,
У ихъ водки нагóнина,
У ихъ сыццá насьцáна.

71.

Нѣту, нѣту купáльшага
Надъ Васильки надъ стáршага.
Пяшкóмъ на вулку ни выхóдзиць,
На кóнику выйжджаиць,
Грыўкай гáнакъ высцилаиць,
Хвастомъ вўлачку вымитайць,
Калытáми каминь разбивайць,
Кабъ яго цеца вузнáла,
Кабъ яго дзѣвачка любила;
А яго цеца даўно знаиць,
А яго дзѣвачка даўно лóбиць.

